

312491

వ ర్తి ది న ము వ ర్త క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ నంబ్ మేనెల 19-వ తేది సోమవారము

MADRAS, MONDAY 19th MAY 1930.

శ్రీ ప్రమోదూతనామసంవత్సర వైశాఖమాస బహుళ నక్షత్రము

సంచిక ౩౮
No. 38

అఖిలభారత పత్రికా సంపాదక

ము ద్రా వ క మ హా స భ

మొదటి ధరావతును కట్టవచ్చుననియు,
రెండవ ధరావతును కట్టరాదనియు, తీర్మానించుట

పత్రికాశాసనము పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరము

20, 21 తారీఖులను ముద్రణాలయములును పత్రికలును మూసివేయబడవలెను

(శ్రీ ప్రెస్. తంజివర)

జొంతాయి, మే 15.—అఖిలభారత పత్రికా సంపాదక ముద్రాపక మహాసభ సర్ కాన్ఫరెన్సుగోరూ హాలులో సేతు ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. భారతదేశములో పలుకావులనుండి పత్రికా సంపాదక మహాసభలును, ముద్రాపక కులును దయచేసిరి. చాలమంది ప్రముఖులుకూడ సభసలకరించిరి. శ్రీయుత నటరాజన్ గారు ప్రతినిధుల నాహ్వానించుచు నుపన్యసించిరి. రామానంద ఛటర్జీగారు హిందూపత్రికా సంపాదకులను శ్రీయుత పి. రంగస్వామి అయ్యంగారిని అధ్యక్షులుగా నుండవలసినదని ప్రార్థించిరి. తరువాత శ్రీమతి సూజినీ కేటకర్, కె. సి. రాయ్, సి. వై. చింతామణి, దాక్షర వరదరాజులు నాయకులు. కె. వి. మీసన్ మొదలగు వారివద్ద నుండివచ్చిన సానుభూతి తంజినాగ్రలను ప్రత్యేకముగా చెప్పిరి. తరువాత శ్రీయుత రంగస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షోపన్యాస మొనరిరి. తరువాత సభను ఆపి విషయనిర్ణయక సభను సమావేశపరిచిరి. పత్రికాశాసన ప్రతిపాదనము వలన దేశములో నేర్పడిన క్లిష్ట పరిస్థితులను సభవారు పూర్తిగా చర్చించిరి. వివిధరాష్ట్రములలోని పత్రికాసంపాదకులు సభవారి కంపిన సలహాలను గూడ సభవారు జాగ్రత్తగా విచారించి తీర్మానములను గావించిరి. చర్చలను వినుటకు పత్రికాప్రతినిధులను రానివ్వలేదు.

సభ సలకరించిన ప్రముఖులలో శ్రీయుత రామానంద ఛటర్జీగారు, కే. శ్రీనివాస్, (హిందూపత్రిక యజమాని) జే. యల్. సహానీ, (హిందూస్థాన్ టైముస్) కె. పి. కడికర్ (నవకళసంపాదకులు) కర్నూల్ జి. యల్. గిడ్డి, సి. ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, (స్వదేశీమిత్ర పత్రికాసంపాదకులు.) సభాతీర్మానములు

పత్రికా శాసనమునకు అసమ్మతిచెల్లుచు సభవారేమి చర్యనవలంబింపవలెనను విషయమై సభవారు ఈక్రింది తీర్మానముగావించిరి:—పత్రికాశాసనమును నిరంకుశముగాను అనుచితముగాను ప్రయోగించినందులకు తమతీవ్రమగు అసమ్మతిని చెల్లుచు ఢిల్లీ, కలకత్తా, లాహోరు మున్నగు ప్రదేశములలోని పత్రికలు ఆప్రభేదమునందులకు ఈ సభ వారు ఆ పత్రికాధిపతులవరకు అభినందించుచున్నారు. కాని యికముందు ధరావతు కొరబడిన పత్రికలను, ముద్రణాలయములును యిట్లు మున్నో మొదటిసారి ధరావతుకట్టవచ్చును. మొదటిధరావతును ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనినట్లయిన ఈ సభలో సభ్యులుగా

నున్న పత్రికలు ధరావతును కట్టరాదు. ధరావతును ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనునో ఈ సభవారిచే నిర్ణయింపబడు సంఖ్యమువారు పత్రికల హక్కులను రక్షించుటకుగాను సమ్మతిగా పత్రికలన్నియు చేతుదగి. దేవో విచారించి నిర్ణయించును. ఈ తీర్మానమునుకూడ పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షుపీఠమునుండి ప్రతిపాదించిరి.

నదానందుగారి నవరణ

శ్రీయుత సదానందుగారు తీర్మానములకు ఈక్రింది సవరణను ప్రతిపాదించెను.

“రాజకీయభాషయనులనునెల్లప్పు యేపత్రికనైనను ధరావతుకొరవనో ముద్రాపకుడుగాని, ప్రచురణాధికారిగాని ధరావతును నిరాకరించి, ప్రచురణమును ఆపుచేయువలయును. మరియు పత్రికాశాసనమును త్వరలో రద్దుచేయించుటకు గాను ఈసభవారిచే నియమింపబడిన సలహాను ఉపాయముల నాలించింపవలెను. ఈక్రింది మార్గములను ఉపసంఘమువారు విచారించవలయును.

(1) భారత దేశమంతటిలోను జాతీయ పత్రికలను ఆపివేయుట

(2) పత్రికా శాసనమును సమర్థించు పత్రికల నన్నిటిని బహిష్కరించుటకు యేర్పాటులుచేయుట.

(3) పత్రికా శాసనమును సమర్థించు పత్రికలోనుండి పనివారిని వెడలిరమ్మని కొరటలు.

(4) పత్రికా శాసనము యేవిషయములను నిషేధించుచున్నవో ఆవిషయములపై పత్రికలలో ప్రచురించుట.

నదానందుగారి నవరణ వీగిబోవుట

లాహోరునుండివచ్చిన ఫిరోజ్ చంధుగారు సవరణను బలపరిచి ఇంకా చర్చలేకుండ సవరణవోటుకు పెట్టబడగా ప్రతిపూలముగా 12 వోట్లు అనుకూలముగా 8 వోట్లు వచ్చుటచే నిరాకరింప బడెను.

అనలుతీర్మాన మంగీకరింప బడినది

అటుతరువాత అసలు తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. 18 గురు అనుకూలముగాను 7 గురు ప్రతిపూలముగాను వోటు చేసిరి.

తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఇతరతీర్మానములు

సభవారు ఈక్రింది తీర్మానములను ఆమోదించిరి.

(1) గాంధీమహాత్ముని ఆశ్రయముచేసి, పోలీసు కాపలాలో అట్టెపెట్టుట భారతజాతికి అమానకరమని సభవారు తలచుచు గాంధీమహాత్ముని తర్జునము విడుదలచేసి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు మహాత్మునితో రాజీచేసుకొనవలెననియు, భారతీయుల కొర్రలను తృప్తికరము విధముగా పరిష్కరింపవలెననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

(2) పత్రికాశాసనమునం దప్రస్తుతమైయుండి, తమ ధర్మమును నిర్వహించుటలో కారాగారములలో నుండుబడిన పత్రికాసంపాదకులయొడ నీ సభవారు సానుభూతి గనబరుచుచు, చెలసాలయందు ఈ పత్రికాసంపాదకుల గౌరవమునకు తగిన మర్యాదలయూపనందుకు సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ఖండించుచున్నారు.

(3) పత్రికాశాసనము పత్రికలయొక్క హక్కులకును, స్వతంత్రభాషిప్రాయ ప్రకటనము నకును భంగకరమని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు. మరియు నాగరిక ప్రభుత్వ మూత్రములకు ఈశాసనము విరుద్ధమనియు ప్రజాభిప్రాయమును తెలపకుండచేయున దగుటచే దేశావధికరమనియు వాణిజ్యవ్యాపారములకు నష్టము కలిగించుననియు ముఖ్యముగా ముద్రణవ్యాపారమునకు నష్టదాయకమనియు, ఈ శాసనమువలన ముద్రణాలయములలో పనిచేయు అసంఖ్యాక జనమునకు ఉద్యోగము లేకుండచేయుననియు తెలచుచు ఈ శాసనమును తక్షణము రద్దుచేయువలెనని సభవారు కోరుచున్నారు.

(4) మొదట లిఖింపబడినది.

(5) ప్రస్తుత శాసనము ప్రకారము అనుభవించబడిన చర్య అన్యాయమనియు, అవసరమనియు, పగ సాధించుటకు ఉద్దేశింపబడినదనియు సభవారు తీర్మానించుచు 1910 ను వత్సరపు పత్రికాశాసనముయొక్క అనుభవములన యీ నిపులములను అధికారముల మూలకముగా చేయునకు చాల ఉపద్రవము కలదిని తెలంచుచున్నారు. మరియు ఒకవంక పత్రికాశాసనము ప్రతిపాదించుచుండగా మరియుఒకవంక పత్రికలపై చర్యలవచ్చునట్లును బట్టిచూడ అధికారుల చర్య కేవలము న్యాయవిరుద్ధము మాత్రమేగాక పత్రికలలో వార్తలను ప్రచురింపకుండా చేయుట శాసనముయొక్క ఉద్దేశ్యము కాదని భారతనాణిజ్యసంఘమువారికి హోం సెక్రటరీ వ్రాసిన లేఖలోని మాటలు వట్టిబూటకమని గూడ తెలుచున్నది.

(6) పత్రికాశాసనము యొడల అసమ్మతి ప్రకటించుటకుగాను ఈ నెల 20, 21 తారీఖులలో భారత దేశమునందలి పత్రికాలయములు, ముద్రణాలయములు, వీనితో సంబంధించిన యితరపుట్టులు, పరిశ్రమలన్నియు బంధుచేయబడువలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానములను అమలు పరుచుటకు ఉపనరంధ్రమువై తీర్మానములను అమలు పరుచుటకు ఈక్రిందివారి లోకూడిన ఉపసంఘ మొకటి సభవారిచే నియమింపబడెను. రామస్వామిఅయ్యంగారు, రామానంద ఛటర్జీ, మహానీ, ప్రత్యేక, కాళీనాథరాయ్.

వీరు పత్రికా సంపాదక నిధి యను పేర నొక నిధి నేర్పరచి పత్రికా శాసనమును రద్దు చేయుటకు పత్రికలను తెగిన సాయము చేతురు. పత్రికా శాసనముక్రింద ప్రభుత్వమువారు పుచ్చుకొను చర్యకు సంఘమువారు ప్రతిక్రియల నాలించింతురు.

ప్రభుత్వ భారతదేశీయ వైద్యపాఠశాల

గత ఏప్రిలులో జరిగిన ఆఖరు యల్. వి. యం. పరీక్ష ఫలితములు.

ఈక్రింది విద్యార్థులు వై పరీక్షయందు కృతార్థులైరి.

1 వ తరగతి నెం 68

2 వ తరగతి

2, 3, 7, 10, 11, 19, 21, 23, 24, 25, 28, 30, 33, 45, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 72, 75.

ధర్మనకొరారులమైదాడి

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు 50 మంది వలంటీరులతో బయలుదేరుట

పోలీసువారు ధర్మనయొద్ద వలంటీరులను నిరోధించుట

శ్రీమతి సరోజినీగారు కొక కుర్చీమీదను వలంటీరు లామెచెంత నేలమీదను కూర్చుండుట

పోలీసువారుగూడ వలంటీరులచుట్టును కూర్చుండుట

వలంటీరులకు ఇతరులు అన్ని పానముల నందజేయగూడ దని పోలీసులు నిరోధించుట

మూత్రవిసర్జనమునకు పోయిన వలంటీరును మరల లోనికి రానియకపోవుట

15 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకును దేవిగారు

మున్నగువారందరూ అన్నపానములు లేకుండా అటులనే కూర్చుండుట

చాలమంది స్త్రీలు వారికి మంచినీళ్ల సందియభోగా పోలీసువారు నిరోధించుట

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

ఉన్నాడి వచ్చుట

రెండవదశమునకు నాయకత్వము వహించి

నడిపించుట

ధర్మ, మే 15:—ధర్మనమై దాడి సభ్యులకు మొదటి దశమువారు శ్రీయుత అబ్బును త్యాగీగారి నాయకత్వము క్రింద కరాడీనుండి బయలుదేరుగానే అరెస్టుచేయబడి కక్షింప బడిరి.

రెండవ దశమువారు 50 మంది వలంటీరులు నేడు ఉదయమున 9 గంటలకు ఉన్నాడినుండి బయలుదేరి ఒక మైలు దూరము వెళ్లగానే ధర్మసరిహద్దులో వారు ప్రవేశించిరి.

పోలీసువారి వింతనత్యాగ్రహము

అటు జిల్లామేజిస్ట్రేటును పోలీసును నూపరింపెండెం టును తుపాకీలను లాటీలను ధర్మించిన చాలమంది కనిష్టజులను వారిచుట్టును మూగిరి.

“మీరుచు సంతకాలము నిలువబడిన మేముగూడ సంతకాలము నిడుటనే నిలువబడెదము, మీరైన మేము సత్యాగ్రహము సలిపెదము” అని పోలీసువారు దేవిగారి కెగిరింది.

దేవిగారు కుర్చీపై కూర్చుండుట

కొంతసేపు నిలువబడినపిమ్మట అనుమతి బలవంతముచే దేవిగారు కొక కుర్చీపై నీ కూర్చుండిరి. మీరందరూ ను క్రింద కూర్చుండుడు అని అమె ఆజ్ఞాపించగానే వలంటీరు లందరూగూడ నచటనే కూర్చుండిరి.

పోలీసువారుగూడ కూర్చుండుట

అచట పోలీసువారుగూడ వారిచుట్టును రోడ్డుపైను కూర్చుండిరి. ప్రజలకును వలంటీరులకును యిదియొక చిత్రచర్యగా కనబడెను.

వేలకొలది ప్రజలచట సమావేశమై యీ చిత్రచర్య సంతోష కలిగించుచుండిరి.

నే నిచటనుండి కదలను

“ఏమిజరిగినను సరే నే నిటనుండి కదలను, పోలీసువారు సత్యాగ్రహమును సలిపినను సరే మేము ప్రళయకాలము వరకును గూడ నిచటనే కూర్చుండెదము” అని దేవిగారు నుడివిరి.

దేవిగారు చికిగొడుగును వేసుకొని వుత్తరము

వాయుచుండుట

ఉదయమున 9 గంటలపుడు మా విలేఖరి దేవిగారిని సం దర్శించెను. అప్పటి కామె రోడ్డుమీద యొక ప్రాతచిల్లుల గొడుగును వేసుకొని కుర్చీపైనికూర్చుండి తన కుమార్తెయచ శ్రీమతి పద్మజా కన్యకు లేఖవ్రాయుచుండెను. అమె వెనుకనే 50 మంది వలంటీరులు కూర్చుండియుండిరి, వారందరూ తక్కిలీల మీద నూలువదుకుచుండిరి.

144-వ స్కెన్ అమలులోనుండినను వేలకొలది

ప్రజలు వచ్చుట

కలుగరికంపై వచ్చుచుండి చేరగూడని 144 క్రింద నియ్యబడిన ఉత్తరువు ఆ ప్రాంతమునందు అమలులోనుండినను గూడ పెక్కు-వేలమంది ప్రజలచట చేరియుండిరి. “నేను పత్రికలను చదివెదను, ఉత్తరమును వ్రాసెదను, సాయంకాలమున స్నానముచేసి భోజనముచేసి నిద్రించి రేపువుదయమున మరల వచ్చెదను.” అని దేవిగారు నుడివిరి.

వలంటీరులకు మంచినీళ్లను గూడ నీయగూడదనుట

మారతునుండి అత్తదే వచ్చిన ఒక ఉపచారిక (లేడికర్న) యను మరి మగ్గురును వలంటీరులకు మంచినీళ్ల నియ్యబోగా పోలీసువారు వారిని లోనికి పోనీయలేదు. “ఎవరినిగూడ వలంటీరుల కడకు పోనీయగూడదు” అని వాకు ఆజ్ఞ యిచ్చుబడెను. అని పోలీసు డిప్టీ నూపరింపెండెంట్లు సబవాలాగారు తెలిపిరి.

దేవిగారిరాక-ధర్మన

ప్రస్తానప్రారంభము

ధర్మన, మే 15:—నేడు ఉదయమున 4 గంట 15 ని సరోజినీదేవిగారు డంగ్రి రైల్వేస్టేషనుకువచ్చిరి. ఆమె రాగానే గంభీర హర్ష ధ్వనులు చెలరేగినవి. ఆమె వెంటనే మోటారు కారులో అటనుండి బయలుదేరి శివరమనవచ్చెను. ఆమె వచ్చువరకి ప్రార్థన కాలముగూడ నకుటచే ప్రార్థనలు జరిగినవి.

వలంటీరులకు దేవిగారి ఉద్బోధనము

అన్నివిధములకు కష్టములకును మీరు సంకీర్ణులు కావరెను. వానిని మీరు ధీరత్వముతో సహింపవలెను. కాని యెంతమాత్రమును నలంపగూడదు. మీరు చాల గంభీరముగా నుండి ఎంతటి ఆగ్రహకారణము కలిగిననుగూడ మీరు కాంక్షమును అహింసాదీక్షను వదలగూడదు.” అని దేవిగారు బోధించిరి.

జాతీయపతాక వందనము

ఉదయమున 6 గంట 15 ని కాగానే వారందరూ మొదట జాతీయపతాకమునకు వందన మొనరించి ప్రస్తానమును ప్రారంభించిరి.

“విజయము కలుగువరకును మీరు వెనుకకు రాగూడదు” అని దేవిగారు మరల హెచ్చరించిరి.

వలంటీరులందరూ హరినామ సంకీర్తన మొనరించుచు బయలుదేరిరి. ధర్మన సరిహద్దులోనికి వెళ్లగానే ప్రివెంటివు ఆఫీసరు లాంహుస్సేనుగారు వచ్చి “మీరు ఉన్నతోద్యోగుల ఆజ్ఞ యనువరకును ముందుకు రాగూడదు.” అని దేవిగారితో చెప్పిరి. దేవిగారు కొన్ని నిమిషములసేపు అచటనాగిరి.

“వెంటనే ఉన్నతోద్యోగుల ఆజ్ఞలు రావలెను. లేనిచో నేనిచట చాలసేపు వేదియుండుటకు సమ్మతించను. అని దేవిగారునిరి.

పోలీసులు చుట్టుముట్టుట

అంతలో పోలీసువారు వలంటీరులకు ముందును వెనుకను రెండు వరుసలుగా నేర్పడిరి. ఆశ్రితులగూడ కొందరువచ్చిరి. మారతు జిల్లామేజిస్ట్రేటు బ్రహం, జిల్లాపోలీసు నూపర్నెంట్లు రాబిన్సను పోలీసు యినస్పెక్టరు సబవాలాగారు సరోజినీ దేవిగారియొద్దకు వచ్చిరి.

“మీరుచు సంతకాలము నిలువబడినో మేముగూడ సంతకాలము నిలువబడి సత్యాగ్రహ మొనరించెదము” అని రాబిన్సనుగారు దేవిగారి కెగిరింది.

“అటులైన సరే” అని దేవిగారు అతనితో చెప్పి “మీరందరు నటులే నిలువబడుడు” అని వలంటీరులకు ఆజ్ఞాపించెను.

“మీరందరూ వలంటీరులచుట్టును పరుసగా నిలువును” అని రాబిన్సనుగారు పోలీసువారి కాజ్ఞాపించిరి.

పోలీసువారి బెడరింపు

“ఈ పోలీసు వరుసను చిచ్చుకొనిపోవుటకు మీరు ప్రయత్నించినచో వారు మిమ్ములను కొట్టకమానరు” అని పోలీసు నూపరింపెండెంట్లు రాబిన్సనుగారు వలంటీరులతో చెప్పెను.

మంచమును కుర్చీని తెచ్చుట

అంతలో సెవరో సరోజినీదేవిగారి కొరకు ఒక మంచమును తెచ్చిరి. ని పోలీసు వారు దానిని లోపలికి తేనీయలేదు.

తిగువారి ఎడయొకరు ఒక కుర్చీ తెచ్చిరి. దానిని లోపలికి తీసుకొని పోవుటకు పోలీసువారు యెంటులతో సమ్మతిించిరి. సరోజినీదేవిగారు కుర్చీపైను కూర్చుండి వలంటీరు లందరూ గూడ కూర్చుండవలెనని చెప్పిరి. వారందరూ కూర్చుండగానే పోలీసువారుగూడ కూర్చుండిరి.

శ్రీయుత వైకుంఠ దేశాయిగారు టీని వ్రతీకను

తెచ్చుట

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారితో గూడ బొంబాయినుండి వచ్చిన శ్రీయుత వైకుంఠ దేశాయిగారు దేవిగారికొరకు ఒక పాత్రలో టీని ఒక మాగజుతుకు తీసుకొనివచ్చిరి గాని పోలీసు వారు వానిని లోనికి తీసుకొని వెళ్ల నియ్యలేదు.

“వలంటీరులకు భోజనముగూడ తెచ్చిపెట్టినయరా” అని ఆయన అడిగెను.

“లోనికి యెవ్వరిని పోనీయగూడ దని మాకు ఆజ్ఞాపింపబడెను” అని నూపరింపెండెంట్లు తెలిపెను.

బయటికిపోయిన వల టీరును మరల లోనికి

రానియకపోవుట

ఒక వలంటీరు దేవబాధా నివృత్తిగారకు వెంకటకృష్ణ పోగోరగా పోలీసువా రెట్టి యభ్యంతరమును తెలుపలేదు. కాని అతడు మరల లోనికి రాగోరగా, పోలీసువారు రానియలేదు.

పత్రికావిలేఖరులను మొదట లోనికి పోనిచ్చిరి

గాని మరల పంపివేసిరి

పోలీసు డిప్టీ నూపరింపెండెంట్లు అంటియా సర్కార్లను ద్రువగార్లుగూడ వచ్చిరి.

పత్రికావిలేఖరులు లోనికిపోయి వలంటీరులవద్ద కూర్చుండుటకు పోలీసువారు అనుమతి నిచ్చిరి. “మీరు పత్రికలకు తంతివార్తలను పంపగోరినచో పంపవచ్చును. చిక్కులలో బడుటకు యిష్టములేని ప్రజలందరూ యిటనుండి వెడలిపోగోరదను.” అని రాబిన్సనుగారు నుడివిరి. 10 గంటలు కాగానే, విలేఖరులుగూడ లోపలనుండగూడదు, ఇది ఆక్రమణః ఘటు అని మరల పోలీసువా రాజ్ఞాపించిరి. (క్రీ. తె.)

అద్భుతము లగు ధైర్యస్థైర్యములు

దేవిగారి దృఢతను సంకల్పము

ధర్మన, జులై 15:—(గురువారము రాత్రి 7 గం) మేనెల ముండువేసవికాలము. క్రింద కాళ్ళను వైన తల యును ముండుచుండ గాపాకాంతికి గ్రుక్కెడు నీళ్లయిన లేకుండ జరుగుచు ధౌండలో దేవిగారు 50 మంది వలంటీరులను ఆశ్రితిగా నిరాహారై కూర్చుండియుండుటను చూచుటవలన అచట చేరియున్న గ్రామముల కందరికిని నివ్వెరపాటు కలిగినది. వారిలో స్త్రీలకు ఆత్మధీకమగు మనస్తాపమును ఆకేదనయునుకలిగినది. సాయంకాలము 5 గంటలకు చాలమంది స్త్రీలు పోలీసు పంక్తిని చీల్చుకొని లోనికిపోయి లోననున్న దేవిగారికిని వలంటీరులకును మంచినీళ్ల నియ్యవలెనని తలంపుతో ముందుకు పరుగిడిరి. ఒకవంకనుండి కొందరు స్త్రీలను మరయొక వైపునుండి మరికొందరు స్త్రీలను లోనికిపోబోగా పోలీసువారు వారిని నిరోధించుటకు పరుగులిడవని వచ్చినది. ఇది అంతయును కొన్ని నిమిషములలోనే ముగిసినది. నాయకు లంతలో ముందుకువచ్చి ఆ స్త్రీలను వారింపిరి. గాని లేనిచో వారిని పోలీసు వారు బలవంతముగా లోగివేయవలకును వారటనుండి కదలెడు వారుగారు.

సదుపదేశము విఫలమగుట

“వలంటీరుల కిరీతిగా అన్న పానములు లేకుండ చేయుట న్యాయముకాదు” అని కొందరు కాంతముగా పోలీసువారికి బోధించిరి గాని వారు దానిని తక్కుచేయలేదు.

పోలీసువారి విడిదానము

ఇది ఆక్రమణః ఘటు. పీరుగూడ ఈసలమునకు వచ్చిరి. పీరిటనుండి వెడలిపోవుటకు మేముట్టి ఆభ్యంతరమును కలుగజేయము. పీరిటనుండి వెడలిపోయి భోజనము చేయవచ్చును. అన్ని పనులను చేసుకొనవచ్చును. అని పోలీసువారు తెలిపిరి.

సరోజినీదేవిగారు నిరాకరించుట

ఈకితిగా పోలీసువారు సరోజినీదేవిగారికినిగూడ సలహా నిచ్చిరిగాని ఆమె నిరసనభావముతో దానిని త్యజీకరించెను.

నేను ముందుకు వెళ్లెదనేగాని వెనుకకు పోవుదానను గాను, నన్ను మీరు అరెస్టుచేయుటయో లేక నాకు అంగవైకల్యమును కలిగించుటయో లేక నేను మృతివొందుటయో జరిగిననేగాని నేనిటనుండి వెనుకకు అడుగువేయను. అని దేవిగారు నుడివిరి. అంతవరకెవ్వరును గూడ బడలియున్నట్లు కనబడలేదు. (క్రీ. తె.)

నేను వజ్రదాస్రికాలాని తీవ్రాశపమునే తెక్కచేయ
లేదు నాదొండయేమి తెక్క? నేను స్వల్పశిష్టి పడిపోవు
వరకును ఇటునుండి కలవను. ఏదియెటుల జరిగినను మహాత్ముడు
నిర్ణయించిన విధానము తుడవరకు వూర్తిగా కొనసాగి తీర
కలేదు. ఇది బుద్ధిబాధలులతో కూడిన సమరము. సంపూర్ణమును
జయించుము. వజ్రమును ముట్టర్చుములు" అని దేవిగారు
స్మితాను విశ్వానాథ్ తెప్పిరి.

తక్కినదళముల ప్రస్థానము

మూడునాలుగు దళములను హరిదాసు గాంధీ, గోవర్ధనదాసుగార్లు నాయకత్వము వహించుట ధర్మ, మే 16:—నేడు పునరుత్థాన 7 గంటలకు 100 మంది బయలుదేరిరి. నిన్న రాత్రికి శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారి వద్దకివచ్చి వీరి నాశిర్యనించిరి. వీరు కొంతమారులు కెందుకదళ ములగా చేరిరి. ఒకదళమునకు హరిదాసు గాంధీ నాయకుని మరొక దళమునకు గోవర్ధనదాసుగారు నాయకత్వము వహించిరి. హరిదాసుగారికిని హరిశు ఇనస్పెక్టరు అలంహ గారికిని సంభాషణ జరిగినది.

అయిదవ దళము

మరియొకదళము (రఘునాథు కాంగ్రెసుకులను) గారి నాయకత్వము క్రింద బయలుదేరెను.

బొంబాయిదళము

వెనుక బొంబాయి కార్మికము అధ్యక్షుడుగా నుండిన బాటిల్వాలా గారి కుమారుని (ఒక యువకుడు) నాయకత్వముక్రింద బొంబాయినుండి ఒక దళము వచ్చెను.

ఒక వృద్ధుడు 100 చెట్లను నరుకుట

నిన్న 15వ తేదీని ఇంట జరిగిన సీతని చూచినవెంటనే ఒక వృద్ధుడు తన పాలమునకే 100 చెట్లను నరికివేసెను. నేడు మరి 200 మంది గుజరాతునుండి వచ్చిరి. పోలీసువారు ఒక్క నాటికే చాల అరిసిపోయిరి.

దేవిగారు మరల శిబిరమునకు వచ్చుట

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు దేవిగారిని కొల్లించుకొనుట

బుల్దూరు, మే 16:—నేడు ఉదయము దేవిగారిని 50 మంది వలంటీరులను పోలీసువారు అరెస్టు చేసి బయటకు తీసికొని వచ్చిరి. సరోజినీ దేవిగారు శిబిరమునకు రాగానే శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు కొల్లించుకొనిరి. మణిలాలు గారు మన్ను గువారభినందించిరి. దేవిగారిని చాలా రెండురోజు లుండి వరలంబాయి వెల్లెదరు. మరల అవసరము కలుగగానే వచ్చెదరు. (ఫ్రీ ప్రె.)

224 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేయుట

బాటిల్వాలాగారి కుమారునిగూడ అరెస్టుచేయుట

ధర్మ, మే 16 రాత్రి 12 గంటలకు:— 224 మంది వలంటీరులు బాటిల్వాలాగారి కుమారుని పీ. కో. 148 క్రింద అరెస్టుచేసి సాల్టు డిపోవద్దనున్న సర్కిసుకును కచేరీ ఆవరణలో పెట్టగోమను కాంపుకు తీసికొని పోయిరి. ఆకాంపువైన కళ్ళు లేదు. చుట్టును ఇరువదిగే లున్నవి. పోలీసువారు కాపుగా యుచున్నారు. ఈ కేసు రేపు విచారణచేయబడును గాని యీ లోగానే వారి నందరిని విడిచివేయబడును.

రేపు మరి 200 మంది దాడి పలికెదరు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిలో సంభాషించుట

శ్రీ మ్రెసు విలేజరి సంభాషించుట

ధర్మ, మే 16 సాయంత్రము 4 గం:—శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు రెండురోజులనుండి తలచువుకొనలేదు. నేడు తలచువుకొనుచుండగా నేను వెళ్లితిని.

ప్ర:—అమ్మా ఖులాసాగా నున్నారా?

దే:—చాలా ఖులాసాగా నున్నాను.

ప్ర:—మీకాళ్ళు వాచినవి వింటిని.

దే:—నాకు పూయవ్యాధి యున్నది. అందువలనచాల సేపు కదలకుండ కూర్చుండినచో అనగా రెండు గంటలకంటే పొయ్యిగా కూర్చుం ననుకూడ కాల్లునాచును.

ప్ర:—మీరు మరల నెలుల రాగలిగితిరి? పోలీసువా రే మేన పోగించిరా?

దే:—మీరు దాహము త్రాగుటకును భోజనముచేయుట కును వెళువలకువెళ్లుటకును అనిచాలాచాలాసారలనాతో చెప్పిరిగాని నేను వెళ్లేదు. “మిమ్ములను మే మెటుల అరెస్టుచేయగలము? అరెస్టుచేసినచో లోక మేమనగా నను? మీరు చాలసేపు కూర్చుండినచో మీకు ఏండ్లబెట్టు తలయను” అని వారు నాతో చెప్పిరి. అట్లులే నచో నేను స్వల్పతిప్పి పడిపోయినపిమ్మట నన్ను గోలీవిడగ తీసుకొనివెళ్ళును. అని నేను తెలిపితిని. 27 గంటలసేపు మే నుడుల నుండిపిమ్మట నారు మమ్ము నేడు ఉదయమున అరెస్టుచేయబడిరి. వారు మమ్ము నందరిని అరెస్టు చేసి నెలులకు తీసికొనివచ్చిరి.

ప్ర:—నిన్న రాత్రి మీ నెలుల నిద్రించితిరి?

దే:—తాజుహాలు హోటెలులో నన్ను మెత్తని పరుపులపై పరుండులకంటే యీ కటిక నెలుల పరుండులమే సంతోషప్రదముగా నుం డెను.

ప్ర:—మీ రక్తి దారుణమని ఎంతో మీ రంతసేపు యెటుల నుండగలిగితిరి?

దే:—ఎటులు నుండగలిగితిరో నాకు తెలియదుగాని నేను గట్టిదీక్షను బూనితిని. 15వ తేదీ సాయంత్రము 7 గంటలకు నేను కొంచెములు తిరిగెదనుం టి ఖర్చీవిడనుండి లేచి తినిగాని నాకు తలతిరిగినది. అందువలన నురల కూర్చుంటిని. వలంటీరులలో నొకడగు నొక జమిందారుని కొడుకు స్వల్ప తి త పి ప డి పో యె ను గా ని కొంత సేపు నిద్రించితిరువాత లేచుకొనితిని. ఇంకొకనికి దాహముచే పెదవు లెండుకొనిపోవుచుండెను గాని నెలులపై పోయి నీరు త్రాగు మని పోలీసుఉద్యోగి చెప్పగా నే నెంతమాత్రమును వెళ్లననెను.

వలంటీరులును ఆత్మస్వతంత్రము ధైర్యస్థయిర్యములను చూపించినందులకు నేను చాల సంతసించితిని. వారిలుల చేతులలని నే నెన్నడును తలచియుండలేదు. 24 గంటలసేపు వా రెలుల దీక్షగా కూర్చుండిరి. వలంటీరు అధ్యక్షుడుకు పోలీసువారుగూడ ఆశ్చర్యపడిరి. వీ రందరను బాన్సాలిలో పద్దారు వెల్లబాయిగారి దళమువారై యుండురు లేనిచో ఇంతటివిధేయతయును కట్టుబాటును యుండజాలను.

ప్ర:—పోలీసుఉద్యోగులు మీపట్ల నెట్లు ప్రవర్తించిరి.

దే:—జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బ్రహ్మగారు మొదలు మామూలు సిపాయివరకును అందరుగూడ చాలమర్యాదగానే యుండిరి. మీ రింట్లు నిలుల కూర్చుండినచో యొండెట్లు తలయనని ఒక అధీనరు తెలిపెనుగాని మే మిటునుండి వెళ్లజాలమని నేనెంటిని.

“ఉద్యోగు లందరను మీపట్ల మర్యాదగా మెలిగిరా?”

అని నే నుదయము కమిషనరు గారెలుగారుగూడ నన్నడిగిరి. దొనని నే నెంటిని.

ప్ర:—మీరు మీ రేమి చేయదలచితిరి?

దే:—నే నింట్ల రెండుమూడురోజులండి మరల బొంబాయి వెళ్లెదను. నే నొకసారి నాయకత్వమును వహించితిని గాన ప్రతిదినునును ఒకదళమును నడిపింప నవసరములేదు. బొంబాయిలో నే నుండవలసిన అవసరము పొయ్యిగా నిల్చుట కలిగినది. నేను పోలీసువారు వెళ్ల పలిసిన అవసరముగూడ కలుగ వలసినవచ్చును. కాని మరల నిదిటికి రావలసిన అవసరము కలిగి నచో తప్పక వచ్చెదను.

వలంటీరు లందరను చాల ప్రశంసనీయుముగా పనిచేసిరి. ఇట్టి యోధులకు నాయకత్వము వహించుట యేనీనానికైనను గొప్పసంతోషము యగును. అని దేవిగారు నుడివిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

పోలీసువారులో మిలిటరీ రాజ్యము

జీవరాండ్ర హిరాచందుగార్ల యభిప్రాయములు

బొంబాయి, మే 14:—లాల్ బిరాంజీ హల్పందు హిరాచందుగార్లు పోలీసువారందరి పరిస్థితులు కన్నెనుటకు పోయియుండిరి. కాని లాల్ బిరాంజీ అస్వస్థులవలన వారు మరలరావల సినవచ్చెను“క్రాంతికు ప్రతికా ప్రతినిధి సందర్శింపగా లాల్ బిరాంజీ పోలీసువారందరు మిలిటరీ రాజ్యమున కెట్టి అవసరమును కని పింపలేదని చెప్పిరి. పోలీసువారులో రెండు సం॥ నుండి ఉన్న ముగ్గురు విరోధియొక సాల్వేట్ల పౌరుషము ప్రజలను రెచ్చగొట్టెనని లాల్ బిరాంజీ చెప్పుచున్నారు.కమిషనరు మ్యాజీగారు పురమును సందర్శింపకయే ప్రెస్ లో విశ్రమించియుండిరట. పార్లమెంటు లో దే ను ను గారు యూ ర పి యనుల ఆస్తివిడిచి చేయబడెనని చెప్పట విచారకరమనియు, అట్టి చర్యజరుగ నేలేదనియును లాల్ బిరాంజీ నుడివిరి. హిరాచందుగారు మార్చల్ లో కెట్టి అవసరములేదనియు, గాంధీ బోపిలను ధరించినవారిపై పోలీసు ధిక్కారము ఖండనార్థమునియు ను చెప్పి, నిష్పక్షికుమరు విచారణను కోరిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

బొంబాయి, మే 18:—పోలీసువారు దౌర్జన్యము కాంఠించినదనియు రాజకీయలలో మిలిటరీవారు కావలయున్నారనియు దుకాణములు మూతపడియున్నవనియు రాత్రి 19 మంది అరెస్టుయి కోర్టువార్డులు విచారణజరిగెననియు యావనింగునూ 5వ ప్రతికాంలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. (ఫ్రీ ప్రె.)

జాతీయపతాకము నిరసించు సైనిక ప్రకటన

పోలీసువారు, మే 11:—మార్చల్ లో క్రింద జాతీయ పతాకము ఎక్కడనుకూడకుండనుప్రకటనయిట్లున్నది “ఎవరు గాని కాంగ్రెసు పతాకముగాని యితర జాతీయ చిహ్నము గాని బయట పెట్టగూడదు. సక్రమచర్యకు పాఠశాలలో ధింక కరముగాని వైస్రమున కపాయకరముగాని అధికారల విద్యుక్త ధర్మము నితరుల నెరవేర్చుట లేక నెరవేర్చు చున్నట్లుండుటగాని యిరు చేష్టలు లోపాలాపములు నేరములగును. 10 సం॥ వరకు కఠిన శిక్షయు జరిమానా యొ విధింపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

అరెస్టులు - శిక్షలు

గోపీచందుగారికి 1 సం॥ శిక్ష

లాహోరు, మే 15:—డా॥ గోపీచందు భార్గవా, కాంగ్రెసు నాయకుడు తనపై మోపబడిన రాజద్రోహ నేరమునకు 1 సం॥ విడిబైదు పొందెను. మేజిస్ట్రేటు లావిగాన తీర్పు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఘనశ్యాముగారికి 1 సం॥ కఠినశిక్ష

కరాచీ, మే 15:—ప్రాసపన ఘనశ్యామ జాతీయను (“హిందూ” పత్రికాధిపతి) గారికి ఈ దినము ఉదయము 17 నెక్ ను క్రింద 1 సం॥ కఠినశిక్ష విధింపబడెను. విచారణ కరాచీ జైలునందు జరిగెను. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, మే 14:—టిక్కారామ్ మిశ్రగారికి, నిషిద్ధ లవణమును తయారుచేసినందులకై 6 నెలలు కఠినశిక్షయును, 25 జరిమానాయొ విధింపబడెను. (ఫ్రీ ప్రె.)

బారేటు జమిందారునకు కఠినశిక్ష

మిరట్టు, మే 15:—బారేటు జమిందారునకు నేటు రామగోపల్ గారికిని, పండిత జయరామకర్కూరికిని ఉప్పు చట్టము క్రింద 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. జమిందారు నకు రు. 50 జరిమానాగూడ విధింపబడెను. పురమందు పాఠశాలము జరిగెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాలో మితిలేని అరెస్టులు

కలకత్తా, మే 15:—22 మంది కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహులు మంగళవారమునాడు అరెస్టుయినవారు ఫిఫ్ మేజిస్ట్రేటు గారి ముందుంచబడిరి. జామీనుమీద విడుదల పొందుటకు సత్యాగ్రహులు నిరాకరించిరి. హోజిజ్ రోడ్డునందు అరెస్టుయిన 24 గురిని ఆడిషనల్ మేజిస్ట్రేటునొద్దకు తెచ్చిరి. ఒక్కరిని విడుదలచేసి, మిగతానిని బందీలోనేయుంచిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

144 సెక్షన్ ధిక్కారమునకు శిక్షలు

కలకత్తా, మే 15:—సెక్షన్ 144 ధిక్కారమునకు, మరి ఆర్డరును 144 వ సెక్షన్ ఉల్లంఘన ధిక్కారమునకు సభ్యులను 5 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. (ఫ్రీ ప్రె.)

రంగూన్ లో గృహపరిశోధనలు

రంగూన్, మే 15:—రంగూన్ పరిసరములందలి కమియిటీ, రిజిమెంట్ గాడ్ ప్రదేశములలో పోలీసులు సమీక్షపడి గృహములను సోదాచేసిరి. జాబులు, ఇతరపత్రములు మిక్కిలముగా పశ్యముచేసికొనిరి. ఇప్పటికింకను అరెస్టులే లేవు. (అ. ప్రె.)

ఆర్. కె. వజ్రుగం శెట్టిగారు టారిఫుబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడెదరు

రాండుటేలిలు మహాసభ-మైసూరు ప్రతినిధి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 15:—టారిఫుబోర్డునందు రాజీనామ ఇచ్చిన సర్ పద్మాజి గిస్వాగారి స్థానమున ఆర్. కె. వజ్రుగం శెట్టిగారు టారిఫుబోర్డు సభ్యులుగ రూఢిగ నియమింపబడెదరని తెలియుచున్నది. నాగపట్నం కలెక్టరు జి.యస్. బాజీమనుగారు కార్యదర్శిగా నియమింపబడెదరని కూడ తెలియుచున్నది.

రాండుటేలిలు సభ-మైసూరు ప్రతినిధి

రాండుటేలిలు సమావేశమునకు కొన్ని ముఖ్యమగు స్వదేశీ సంస్థానములకు ప్రాతినిధ్య వివ్వబడుననియు, మైసూరు సంస్థానముపతమున దివాను సర్ విార్ల ఇన్స్పెక్టరుగారు ప్రతినిధిగ వెళ్లెదరనియు తెలియుచున్నది.

ఆత్మగౌరవమహాసభ

ఈరోజునందు జరిగిన ఆత్మగౌరవమహాసభవారి తీర్మానములను అరులునందుండుటకు ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడినది. ఆస్పృహయు గ్రామముల దలి బావులను ఉపయోగించు విషయమై సత్యాగ్రహము జరుపుటకు త్వరలో ఏర్పాటులు జరపబడునని తెలియుచున్నది.

పాటియాల విచారణసలుపుటకు గవర్నరు జెనరలు

విచారణాధికారిగ నియమింపబడుటకు గురించి సంస్థానాధిపుల ప్రజల మహాసభ అధ్యక్షులగు 21 బి॥ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి. విచారణాధికారిగ గవర్నరు జెనరలుగారిని పాటియాల మహారాజాగా రెవరిని కోరిరో వారే విచారణాధికారిగ నియమింపబడిరి. ఇందుచే ఈ విచారణ ప్రశంసనీ విశ్వాస ముందు నని నాకు నమ్మకము లేదు. (రెండువార్డు)

17 వ తేదీని జరిగిన దర్శనదాడి

వలంటీరుదళముల రాక - శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు
వలంటీరులను ప్రశంసించుట

బుల్దానా, మే 17:—నేడు ఉదయమునకు ఆహూతుడైన బాధునుండి 50 మంది వలంటీరులు బొంబాయినుండి 100 మందియును వచ్చిరి. మరి 75 మంది ఆహూతుడైన బాధునుండి వచ్చెదరు.

15-వ తేదీని దేవిగారి శాయకత్వము క్రింద బయలుదేరిన మొదటి దళమువారు నేడు మరల నాయత్వమైరి.

15వ తేదీని మిగిలిన ప్రశంసనీతుముగ మెరిగిరిగో నేడుగూడ నటులనే మెరిగవలెను. కలకత్తరును కమిషనరును గూడ ఆనాడు మిమ్ములను మెచ్చుకొనిరి. అని దేవిగారు నడిపిరి.

బొంబాయివలంటీరులకు హెచ్చరిక

మీరకు ఈ యెల్లండియో వెళ్లవలసియుండును గాని నేడుగారు. అహింసా శాంతములను కాపాడుటలోను కష్టములను పహించుటలోను మీరు బాధ్యతవలంటీరులకు తీసి పోయెదరని చాలమంది తలచుచున్నారు. మీరు యిది నిజము గాదని మీ సర్వవలన పుష్ట పరుపవలెను. ఈ సర్వత్వ గ్రహము ఆ హింసాత్మక మగు సమరమును విముక్తమును మీ రన్నటికిని మరవగూడదు - అని దేవిగారు నడిపిరి.

పిమ్మట మహాత్ముని దర్శనములోని రెండవ తెగవారు ప్రారంభము జరిపి 15 వ తేదీని వెళ్లినవారి నే మరల వెళ్లిరి. మరల అసలనుండే పోతుంటు నిర్దోషించిరి.

ప్రేక్షకులకు భోజనములయేర్పాటు

పూటకు రెండవారు మాత్రమే చార్జీ

ధర్మనాకు వచ్చిన పారుగురివారి కందరికిని భోజనములు పెట్టుటకు అచటి వర్తకులు ఏర్పాటుచేసిరి. ఒకమనిషికి ఒకపూట భోజనము పెట్టుటకు రెండవారు మాత్రమే పుచ్చుకొందురు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సంచారము

ఉత్తాడి సమరసంఘమువారే దాడి నడిపించుట

బుల్దానా, మే 17:— ఇటువైపున సరోజినీదేవిగారికి ఉత్తాడియే ప్రధానస్థానముగా నుండునుగాని ఆమె సంచారము చేయుచుండును. ఇచటి సమరసంఘమువారే దాడి నడుపుచుండురు. దేవిగారు బొంబాయి వెళ్లి అటనుండి హోలూ పూరు వెళ్లెదరు.

వలంటీరులవైకేసు

ఒకదళమువారు నిరశనవ్రతమును బూనుట

బుల్దానా, మే 17:—నిన్నను పోలీసువారికిని వలంటీరులకును కలభాజరిగినందున 225 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. వారిలో 190 మందిపైని ఆక్రమసంఘమునము ఎన్. ఎన్. బాటిలువాలాగారి నాయకత్వముక్రింద వచ్చిన తక్కిన 35 మందిమీదను 145 పెక్కుక్రింద దౌర్జన్యమునకును కేసు చేయుటచేసెను. ఒక పోలీసును ఉద్యోగి దూషించెనను కారణమున పీరు 35 మందియును నిన్నరాత్రి భోజనము చేయలేదు. నేడు పోలీసుప్రధానోద్యోగి నిన్నను అవమానించిన ఉద్యోగిపక్షమున తుమాపణ తెలిపినను బాటిలువాలాగారు సమ్మతించలేదు. బామిను యిచ్చెదరని కొందరు తెలిపిననుగూడ వలంటీరులు వినలేదు. ఈకేసు విచారణచేయుటకు బుల్దానానుండి పుష్టకాను మేజిస్ట్రేటు సులేమాను కాలిదోయిగా రిచటికి వచ్చిరి.

నేడు ఆహూతుడైన కయిరామండలములనుండి 220 మంది వలంటీరులు వచ్చిరి. వారిలో 25 మంది ఆహూతుడైన కార్మికసంఘమువారు. (ఆ. ప్రె.)

కయిరా-అహమదాబాదు మండలములలో 10000 మంది వలంటీరులను చేర్చుట

ధర్మనదాడికి ప్రత్యేకముగా 5000 మందిని చేర్చుట
బుల్దానా, మే 17:—నేడు ఉదయమునకు 500 మంది వలంటీరులు యిచటికి వచ్చిరి. వీరిలో కొందరు బొంబాయినుండి వచ్చిరి. కయిరా, అహమదాబాదు ఈ రెండు మండలములలోనే 10000 మంది వలంటీరులను చేర్చిరి. వీరిలో 5000 మంది ధర్మనదాడికొరకే చేర్చిరి.

అరెస్టు చేయబడిన వలంటీరులకు ఆహారము

నిచ్చుటకు ప్రజలు నిరాకరించుట

నిన్న అరెస్టుచేయబడిన 224 మందిని ఆహారమునొసగు డని పోలీసువారు ప్రజలను కోరగా, అరెస్టు చేయబడినవారిని దొరతనమువారే పోషింపవలెను" అని ప్రజలవీరి. నిన్నను 11 మంది వలంటీరులకు దెబ్బకొట్టిరి. వారిలో 5 గురు ఇంకను వైద్యశాలలోనే యున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

పన్నులనిరాకరణము

18 గ్రామములవారు ప్రారంభింపదలచుట

బుల్దానా, మే 17:—కయిరా మండలమున 18 గ్రామముల వారు పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభింపదలచిరి. చాలమంది భూస్వాములు తమ చరాస్తులను పంపానములకు పంపివేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

బాటిలువాలాగారి ప్రకటన

బొంబాయి పౌరులు వేలకొలదిగా చేరవలెను

ధర్మనా, మే 17:— మధ్యాహ్నము 12 బొంబాయి పౌరులందరూ ముఖ్యముగా పాఠశాలను వేలకొలదిగా చేరవలెను. మనకు విజయము కల్గెయము 700 వత్సరములకు పూర్వము పోలీసుల భారతదేశము నిలవ నీడ నొసంగినందులకు నేడు మీ రాధనమును స్వల్పముగా నైన తీర్చుటాడును" అని బాటిలువాలాగారు సందేశము నొసగిరి. నేను వెనుక బాధ్యతపన్నుల నిరాకరణ సత్యాగ్రహమున చేరినపుడు నాతోడ చాల ఉండవలెను. తన ఆస్తి నాకు చెందకుండునట్లు చేసెదననెను. ఈ సారి నేనీ దౌర్జన్యసత్యాగ్రహమున చేర గోరినపుడు "నాయనా నీ పుణ్యముండును. వైదులీకమాత్రము వెళ్లకుము. నీ యిష్టమున వ్చినపుడు మరల యింటికి రావచ్చును" అని నాతోడ చెప్పెను. అని బాటిలువాలాగారిని. (ప్రె. ప్రె.)

నేడు గజరాజుకొలాలవారు 40 మందియును మహాత్మునిదర్శనమువారు ముగ్గురును బయలుదేరిరి. నేడు పోలీసువారు దారికడ్డుగా నిలచిరి గాని చుట్టుముట్టలేదు. ఒకదళము 50 ను కియ్యకదళము 50 మరియొకటి 81 మంది మొత్తము 180 మంది నేడు 8 దళములుగా వెళ్లిరి.

అరెస్టు చేయబడినవారి స్థితి

నిన్న అరెస్టుచేయబడిన 124 మందిని నేడు మేజిస్ట్రేటు యెడట పెట్టిరి. వారందరూ గూడ బామిను నిరాకరించిరి. నిన్న సాయంకాలము వారిని అరెస్టుచేసినప్పటి నుండియును వారికి అన్నపానముల నియ్యలేదు. నిన్నరాత్రి వారు ఆరుబయటకు కటిక కేలమీదనే పరుండిరి. నేడు యెండలోనే కూర్చుండియున్నాడు. నేడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు వారికి పోలీసువారు అటుకులను కేకలను పచ్చద్రాక్షపళ్లెను యిచ్చిరి. (ప్రె. ప్రె.)

సరోజినీదేవిగారి ప్రకటన

పోలీసువారిని వలంటీరులను ప్రశంసించుట

బుల్దానా, మే 17:—వలంటీరులు అద్భుతముగా మెలగిరి. ఇచ్చటమాత్రము పోలీసువారుగూడ చాల మర్యాదగానే మెలగిరి. 15-వ తేదీ మేము దీక్షబూని కూర్చుంటిమి. పోలీసువారి కేమియును తోచలేదు. 16-వ తేదీ ఉదయమున కమిషనరు వచ్చిన పిమ్మట వారు మమ్ములను అరెస్టుచేసి వెలుపటికి గొనిపోయి వదలివేసిరి. నేను బొంబాయి వెళ్లుటకు దర్శనమునకు సంఘమునా కనుమరిసిచ్చితి దత్తవదాడి ఆరంభమునందే నాయకత్వము వహింపగల భాగ్యము నాకు లభించుట మిక్కిలి గొప్ప అదృష్టము. ఇక నెన్నిసార్లు లైసను నే నీరీతిగా సత్యాగ్రహము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాను" అని దేవిగారు ప్రకటించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

పోలీసువారు డిపో ఆవరణలో చేరుట

వెలుపల నిరోధించువద్దతిని మానివేయుట

ధర్మనా, మే 17:—రాత్రి 7 గంటలకు 182 మంది గజరాజు వలంటీరులును 80 మంది బొంబాయివలంటీరులు మొత్తము 262 మంది నలుముఖములనుండియును డిపోమీద దాడినడిపిరి. పోలీసువారు డిపో ఆవరణలోపల చేరియుండిరి. డిపో ద్వారమును బంధించిరి. 19 యేండ్ల వయసుగల యొక వలంటీరు ఆలిగెదడిని దాటుగలిగెను గాని పోలీసువారు నానిని కొట్టి బయటకు త్రోసివేసిరి. అతనిని వైద్యశాలకు తీసుకొని వెళ్లిరి. అతడిపైను శిరీరములో నున్నాడు. తక్కిన వలంటీరులు అచటనే కూర్చుండియుండిరి.

సిక్కులుగూడవచ్చుట

ఇచట 800 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వీరిలో సిక్కుదళములుగూడ వచ్చిరి. (ప్రె. ప్రె.)

వడాలావాడికి వెడలిన వలంటీరుల అరెస్టు

400 మందిని అరెస్టుచేయుట

బొంబాయి, మే 18:—నిన్న సాయంకాలము కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండి బయలుదేరిన వలంటీరులందరూను నిన్న రాత్రి మామంగులలో కింగ్స్ పర్మిట్లను వెక పొందుటలో పగుండిరి. నేడు ఉదయమున వారు చాలమంది నిద్రలేచు పరికి పోలీసువారు ఆ ధోటును చుట్టవేసిరి. అంతట వలంటీరులు గాంధీకి జయి అని కేకలువేసిరి ఆ కేకలనువిని ప్రజలు చాల మంది ఆరటికివచ్చిరి. నేడు ఉదయమున 7 గంటలకు పోలీసు కమిషనరు మొయిలీగారు ముగ్గురు డిప్టీ కమిషనరులతోను 40 మంది పోలీసు పుర్యోగులతోను ఆటోకునుచ్చి మిమ్ములను అరెస్టుచేసితి ననెను. కరువాత ఒక్కొక్క బసులో 22 మందిని యెక్కించి వాళ్లి నిగ్గుంధస్తానమునకు గొనిపోవలెనని యుద్యోగుల కాజ్ఞ నొసగెను.

80 మంది తప్పించుకొనిపోవుట

ఇటుల వారిని పశువువడగా అచటనున్న వారిలో 80 మంది యెటులనో తప్పించుకొని వడాలాకు పోయిరి. ఆసంగతి కమిషనరుకు తెలియగానే "అరెస్టు చేయబడిన పిమ్మటనే ఆ 80 మందియును వెళ్లిరి. కాన వారిని మీరు మరల నిచటికి తోడ్కొని రావలెనని వలంటీరు దళాధిపతితో కమిషనరు చెప్పెను. దళాధిపతి అందులకు సమ్మతించి వడాలాకు వెళ్లెను. ఈ లోగా వారు 80 మందియును నేడు ఉదయమున 7 1/2 గంటలకు వడాల కొత్తాకలవద్ద కేసి ఒక ద్వారముకడ దాడి పలిపిరి. కాని అచట చాలమంది పోలీసువారు సిద్ధముగా నుండుటచే వారు వలంటీరులను నిరోధించిరి.

20 మంది మరియొకదారి వెళ్లుట

వారిలో 20 మంది మరియొకదారిని వెళ్లి యింకొకద్వారముకడ లోనికి పోవుటకు యత్నించిరి. అది సాధ్యముకానందున అచటనున్న ఆంధ్రతెలంగాణ సెక్కి డిపోలోకి వెళ్లి పోయిరి. అపుడు వారిని 20 మందిని అరెస్టుచేసిరి. పిమ్మట తక్కిన 60 మందినిగూడ అరెస్టుచేసిరి. వారిని వానలలో వాళ్లికి తీసుకొని పోవుచుండగా అచటచేరిన వేలకొలదిప్రజలు గాంధీకి జయి" నిప్పుకు కాఖాయిదా తోడుదియూ" అనగా ఉప్పు చట్టముపోయినది అని కేకలు వేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వడాలాలో స్త్రీలును బిడ్డలును

గూడ ఉప్పు తీసికొనిపోవుట

2000 మంది దాడిలో పాల్గొనుట; 500 ముఠుగుల ఉప్పును తీసికొనుట

బొంబాయి, మే 18:—నేడు ఉదయమున వడాలావద్ద స్త్రీలును పురుషులునుబిడ్డలును 20 వేల మంది పోగుపడిరి. వలంటీరులను అరెస్టుచేసిన పిమ్మట ప్రజలందరూగూడ ఉప్పురాసులపైబడి ఉప్పునుతీసికొనిరి. పగలు 10 గంటలకు సరికి 500 ముఠుగుల ఉప్పును ప్రజలు తీసికొనిపోయిరి. నేడు ఉదయమున 415 మంది నిచట అరెస్టు చేసిరి. రేపు మరల కొత్త దళములు దాడినలుపుటకువచ్చును. నేడు వీరి కియ్యబడిన ఆహారము మనుష్యులు తిననగినదిగా నుండకపోవుటచే వారందరూ నుగూడ తిరస్కరించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

వడాలావద్ద నేడు ఉదయమున

70 మందిని అరెస్టుచేయుట

పోలీసువారు కొందరిని దెబ్బలుకొట్టుట

12 గురికి దెబ్బలు తగులుట

బొంబాయి, మే 19:—సత్యాగ్రహ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన 100 మందివలంటీరులను చిన్నచిన్న దళములక్రింద చీలిపోయి కాంగ్రెసుకార్యాలయమునుండి నిన్నరాత్రి బయలుదేరిరి. వడాలాకు మెలుదూరముననున్న కొలివాడలో నిన్నరాత్రి వారు నిద్రించి నేడుఉదయమున ఊరేగింపుతో వడాలాకు బయలుదేరిరి. అచట ప్రధానద్వారముకడ వారు పడేసి మందిగల పదిదళములక్రింద విడిపోయిరి. వారు యేకకాలమున నే పదిదళములలో ఉప్పును తీయ వారంభించిరి. పోలీసువారు నేడు మంచి యేర్పాటులను చేసియుండుటచే వారు వెంటనే 7 దళములవారిని అనగా 70 మందిని అరెస్టుచేసిరి. పిమ్మట వారిని వడాలీకి పంపిరి. తరుముటలో వారు లాటిల్లను ప్రయోగించిరి. అందువలన 12 గురు వలంటీరులకు, తలమీదను శిరీరములమీదను దెబ్బలు తగిలెను. నేడు ఇతర ప్రజలను పోలీసువారు నిరోధితలములలోపటికి రానియలేదు. వారిని లైలుదారిచెలుపలకు తరిమివేసిరి. ఇందువరాలలో నిర్బంధింపబడిన వారిలో 279 మందిపైన మాత్రమే కేసుచేయబడెను. తక్కినవారి కందరిని నిన్నరాత్రి వదలివేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

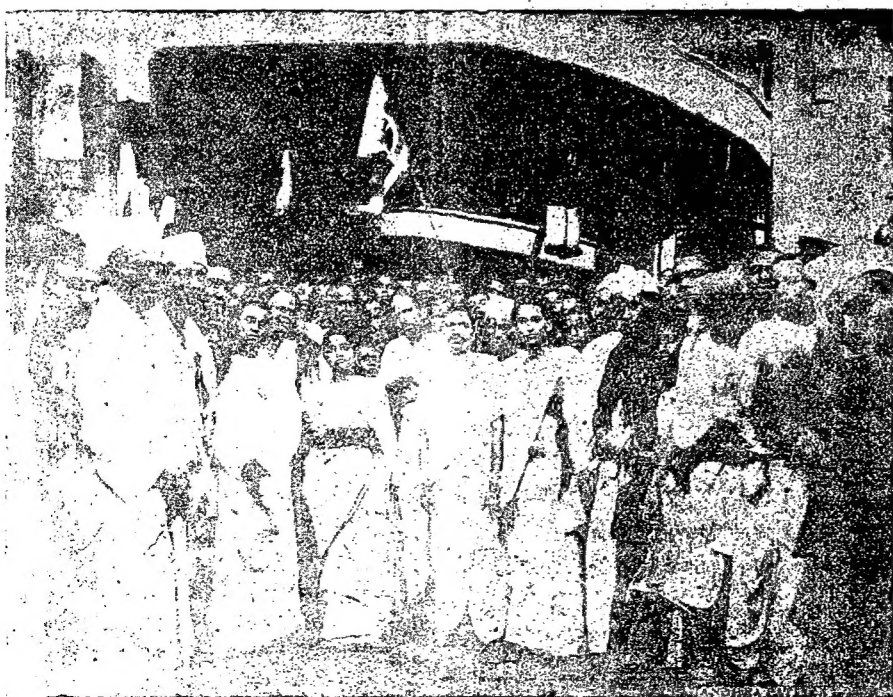
ఆత్మగౌరవ సంఘ సభ

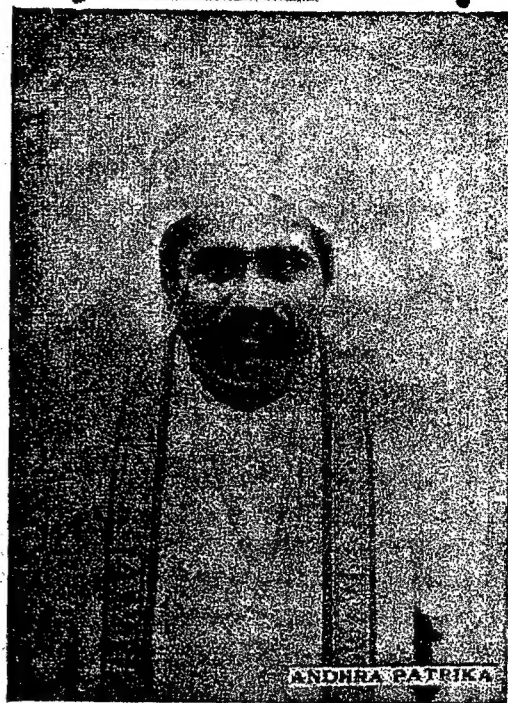
చెన్నరాష్ట్ర ఆత్మగౌరవ సంఘ రెండవ మహాసభ ఈరోడునందు జరిగెను. అధ్యక్షులగు ఎం. ఆర్. జయకరుగారు మధ్య నిలిచియున్నారు. వారి ఎడమ వైపున ప్రధానమంత్రి డా॥ సుబ్బారాయను గారు గలరు. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

సనాతన విద్యాలయము:— దువ్వూరి సుబ్బామృగారి సనాతనవిద్యాలయము ద్వితీయవార్షికోత్సవాధ్యక్షులగు కలిదిండి గంగరాజుగారికి స్టేషనువద్ద సన్మానము. (వి. శాస్త్రి.)

కంచిత్వముసందర్శమున మదరాసు సత్యగ్రహులు ప్రచారము సలుపుట. దుర్గాబాయిమ్మగారు మధ్యనిలిచియు ఆమెభర్తగారు ఎడమవైపునను కెప్టెను కృష్ణయ్యగారు కడివైపునను నిలచియున్నారు. (ప్రె. షా. బి.)

కె. చిదంబరనాథ ముదల్యారు హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

ఎం. సంబంధం ముదల్యారు కోయంబూరు పక్షిలు, హిందూ ధర్మాదాయముల బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (ప్రె. షా. బి.)

పరిశ్రమలరక్షక పన్నులను రద్దుజేయుట

[వైస్]

రుగ్మీ, మే 14:—ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమల రక్షక పన్నులను రద్దుజేయ నిశ్చయించిరని కన్పట్టివులు విలపించుచున్నారు. దీనివలన ఎంతయో సప్తము వాటిల్లి పనిలేనివారి సంఖ్య హెచ్చిపోవుననుచున్నారు. ముఖ్యముగ వాటింగు హాంజరిపరిశ్రమనుగూర్చి విచారించుచున్నారు. ఈపన్నులుండుటవలన ఎగుమతులు తగ్గినాయననియు ఈపన్నుల లక్షణము ఇట్టిదే అనియు బ్రిటిషు మాన్యుటలం దేమి జరిగినను ఎగుమతులు పాడగుననియు, వాటింగుహాంజరికి ఎక్కువగిరాకి ఉన్నదన్న మాట విశ్వసనీయము గాదనియు గత ఎన్నికలలో న్యేచ్ఛా వ్యాపారమునే వాంఛించిరనియు ఈపన్నులను రద్దుజేయుట అర్థికలాభమునే నిశ్చయించి ప్రభుత్వమువారు తీసివేయునున్నారనియు వాటి నెంతమాత్రము సాగించరనియు వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు గ్రాహంగారు డెలివెరి. న్యేచ్ఛావ్యాపారమే మోక్షప్రదమనిరి. మనదేశపు పరుగులపై ఇతరులు పన్ను వేసిన మనకుగూడ ప్రతీకారముగ వారి పరుగులమీద పన్నులను విధించులెననుట పాడిగాదనియు అయ్యది పారిశ్రామిక విశ్వాకరమనియు గ్రాహంగారు నుడివెరి.

ఇపుడు అమెరికాలో క్రొత్తముంకము లున్నవి. ఇండియాలో అకాంతిగ నున్నది. ఆస్ట్రేలియావారు దిగుమతులను తగ్గించి ఎగుమతులనే హెచ్చించుచున్నారు. కనడా పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవనిరి. వారు మాతృదేశముపట్ల పదు పాయమును జూపిరనిరి.

10 మంది వలంటీరులు ఉప్పును తేగలుగుట

పోలీసువారు వారినిగూడ అరెస్టు చేయుట

బొంబాయి, మే 18:—వదాలావద్దను మాతంగావద్దను పోలీసువారు యిటుల అరెస్టు చేయుచుండినను 10 మంది వలంటీరులు యెటులనో పుష్ప డిపోలోనికిపోయి ఉప్పును తీసికొనివచ్చిరి. కానివారు వెలుపలకు రాగానే పోలీసువారు వారిని అరెస్టుచేసి ఉప్పుపోకలోనికి తీసుకొనిపోయి పుష్పతీసుకొని వారినిగూడ వారికి తీసుకొనిపోయిరి. ఇంతవరకు అరెస్టుచేయుట అరెస్టు చేయబడెను.

దాడివివరములు

నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమున 7 గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకు వలంటీరుల దళములు విడివిడిగా వచ్చి దాడినలుపుటకు ప్రయత్నించుచునే యుండినను. 120 మంది వలంటీరులను చాల మంది ప్రజలను డిపోవద్దగల వచ్చిరి. పోలీసువారు వారిని నిరోధింపలేదు.

ప్రజలుగూడ దాడినలుపు సారంభించుట

వలంటీరులను నోకదానితరువాత నోకటిగా పోలీసువారు అరెస్టుచేయుచుండుటచే మొదట కేవలము విరోధము కరకు చూడవచ్చిన ప్రజలుగూడ దాడినలుపుటకు ప్రయత్నింపసాగిరి. వారందరూ తమ బోలీలలోను సంచులలోను బట్టలలోను ఉప్పును నింపుకొని వెడలిపోయిరి. పోలీసుదళములు హెచ్చుగా చేరియున్న స్థలముకడకు వెళ్లినప్పుడు వారు పుష్పను పోలీసువారికిచ్చివేసి ముమ్ములను అరెస్టుచేయుటకొరగిరి. వారిలో 80 మందిని మాత్రమే పోలీసువారు అరెస్టుచేసి తక్కినవారి నందరిని పంపివేసిరి.

కొంతమంది ఉప్పును యిండ్లకు తీసుకొనిపోవుట

వలంటీరులను ఉప్పుతీసుకొని పలమార్గముల పోవుచుండుటచే అందరిని పోలీసువారు నిరోధింపజాలక పోయిరి; గాన కొందరు చాల ఉప్పును తమయిండ్లకు తీసికొని పోయిరి.

పోలీసువారిమీద ఉప్పుచల్లుట

నేడు ఉదయమున 7 గంటలు కానుండనే కొందరు వలంటీరులు వదాలా వచ్చి ఉప్పును తీసుకొని మాతంగా తోటకువచ్చి అచటన్న పోలీసువారిమీదను అరెస్టుచేయుటకు వలంటీరులమీదను కవిమనరు మీదను గూడ పిడికిళ్ళ కొలది పుష్పను చల్లిరి. గాంధీజీయు అని కేకలు వేసిరి. నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు వలంటీరు లందరూ వదాలానుండి వెడలిపోయిరి. రేపు ఉదయమున మరల హెచ్చుమంది వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. అంతయును కాంతిముగాను వివేదముగాను జరిగిపోయినది.

చిత్రకథ

ఈ సందడిలో డిపోనాకరాకడు ఒకబోరా మహమ్మదీయుడుగూడ పంటినిండ దుమ్ము రాసుకొని వలంటీరులలో కలిసి పోయెను వానినిగూడ అరెస్టుచేసిరి గాని తరువాత ఒక పెద్ద యువ్వోగి వానిని గుర్తించి వదిలివేసెను. అందరూ పెద్దకేకలు వేయుచు కడుపుబ్బ నవ్విరి. (అ. ప్రె.)

సోహనుసింగు ధంజాలుగారు ఉప్పు తీసికొనివచ్చుట

సగరమున ఊరేగింపు జరుగుట

బొంబాయి మే 18:—సిక్కువలంటీరుదళములో ముగ్గురు సిక్కులు వదాలాడిపోలోనికి వెళ్లి ఉప్పు తీసికొని రాగలిగిరి గాని వారు మరల వచ్చుచుండగా వారిలో నిద్రించి పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిగొని మూడవవారకు సోహనుసింగు ధంజాలు గారు (ఎల్టి) కేకలు యింజనీరు) మాత్రము పుష్పములను తీసుకొని వెలుపలికి వచ్చిరి. పండిత ముకుంద మాలవ్యాగారును, ఏకాంబర అయ్యారు (హిందూస్థాను సేవాదళము) గారును సోహనుసింగుగారును ఇతరులను మోటారుకారులలో కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు వచ్చిరి. జయధ్వజులు చెలరేగినవి. వెళ్ళువేలమంది కాంగ్రెసు కార్యాలయమువద్ద చేరిరి. బొంబాయి శత్రుగ్రహసంఘసభ జరుగుచున్నది. వదాలాలో పోలీసువారు ఖంకులప్రకారము కావలి కాయుచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

నేడు వదాలకొరారులపై దాడి

నేడు ఉదయమున 5 గంటలకు మరల

ప్రారంభింపబడుట

నేడు ఉదయము 5 గంటలకు మరల దాడి ప్రారంభమైనది. ఒక్కొక్క దళమునకు 10 మంది వంతున వలంటీరులు ఒక్కదళములుగా సేర్వది యేకకాలమునందే దాడి ప్రారంభించిరి. వారి నందరిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. నేడు ఉదయమున 7½ గంటలకు 50 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

దర్శనలో ఒక వలంటీరు వైకెగిరి ఉప్పురాసులను చేరబూనుట

పోలీసువారు దెబ్బలు కొట్టుటచే స్మృతి తప్పి పడిపోవుట

దర్శన, మే 18:—బొంబాయినుండి వచ్చిన దళము వారున్న పోలీసువారిని కనుబ్రామి, ఉప్పు రాసులకు చుట్టునున్న తీగెడకులకడకు వెళ్ళగలిగిరి. వారిలో నొకరగు చందూలాలు కాళిదాసు నాయర్ గారు 10 అడుగుల యెత్తు నుండి లోపలికి దుమికిరి గాని పోలీసువారు లాటిలతో కొట్టుటచే స్మృతితప్పి పడిపోయెను. పిమ్మట అతనిని శిబిరమునకుగొనిపోయి చికిత్స చేసిరి. అతడు కడు శీఘ్రముగానే తేరుకొని మరల డిపోకడకు పరుగిడెను. (ఫీ. ప్రె.)

దర్శనలో బొంబాయిదళము శిబిరమునకు వచ్చుట

కొంతి నమరసంఘమువారు ఆజ్ఞాపించుట

దర్శన, మే 18:—రేపు మాతన మగు విధానమున అవలంబించుటకు సమరసంఘమువారు నిశ్చయించుటచే తీగెడకులవద్ద కూర్చుండిన బొంబాయి దళమువారు శిబిరమునకు రావలెనని నేడు సాయంకాలము సమరసంఘమువారు ఆజ్ఞాపించిరి. అందువలన 24 గంటలనుండి ఆహారము లేకుండనన్న వలంటీరులందరూ నేడు సాయంకాలము మరల శిబిరమునకు వచ్చిరి. (ఫీ. ప్రె.)

దర్శనదాడి తృతీయ దినము

ఇద్దరు చిన్న బాలురు ఉప్పు తీసికొని రాగలుగుట

బుల్సారు, మే 18:—నేడు మూడవదినము పోలీసువారు 225 మందిని అరెస్టుచేసిరి. ఇద్దరు బాలురెటులనో డిపోలోకి వెళ్లి ఉప్పుతెచ్చి ప్రజలపైని చల్లుచు కేకలు వేయసాగిరి. ప్రజలందరూ నోటిలో వేసికొని ఆనందించు చుండిరి.

వలంటీరులు మంచినీళ్లబుడ్లను తీసికొనిపోవుట

నేడు వలంటీరులు మంచి నీళ్ల బుడ్లను ఖద్దరు సంచులను గూడ తీసుకొనియే నేడు దాడికి బయలుదేరిరి.

డిపోలో 6 పుష్పరాసులున్నవి. వానికి ముందుగా కొంతమార్గమున పోలీసువారు కావలియున్నారు. వలంటీరులను పోలీసువారు నిరోధింపగానేవారచటకూర్చుండిరి. వారిలో కొందరు తీగెడడివరకును వెళ్లిరి. నేడు ఉదయమునుండియు 200 మంది వలంటీరు లచట కూర్చునియుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

వలంటీరులు ఉప్పురాసులకడకు వెళ్లగలుగుట

స్వరాజ్యము వచ్చువరకును మే మించటనే యుండెదము

బుల్సారు, మే 18:—నేడుసాయంకాలము 4 గం 45 నిమిషములకు శ్రీకవిరాజావందగారి నాయకత్వముక్రింద ఆహ్వాదాబాదు వలంటీరులు, 100 మంది ముందునకు త్రొక్కుకొని వెళ్లిరి. అనంతర గారికి తలవెండ్రుకలును గడ్డమును పొడుగుగా పెరిగి వేలాడుచున్నవి. ఆయన తలమీదనేమియును పెట్టుకొనియుండలేదు. డిపోముందున్న కాలువవెనున్న కర్రవంతెనమీద నిద్దరు పోలీసువారు లాటిలను పట్టుకొని నిలువబడియుండిరి. వలంటీరుకొద్దినమును ములసేపచట నిలిచివెంటనేవారిని తప్పించుకొని తీగెడకులకడకు వెళ్లి ఉప్పురాసులుగల ఆవరణలో నలుప్రక్కలకును చెదరి పోయిరి. "స్వరాజ్యము వచ్చువరకును మేమిటనుండి కదలము" అనివారు తెలిపిరి. ఈ సాహస కృత్యము వలన వలంటీరులు నేడు 500 గజములు ముందుకు పోగలిగిరి. ఇక దిగదడినిమాత్రమే వారు చాలవలసియున్నది.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి ఏర్పాటులు

నేడు దేవిగారు వలంటీరుదళములతో రాలేదు గాని ఉన్నాడిగ్రామమునకు కొంచెము దూరమునందున్న ఒక మామిడి చెట్టుక్రింద కూర్చుండి ఆజ్ఞలనుసంహరించుచున్నారు. ఆమెకూర్చున్న స్థలమునకు నెడమప్రక్క నున్న ఖద్దరు శిబిరమునందు సత్యాగ్రహసంఘకార్యాలయము నెలకొల్పబడెను. దేవిగారిధికోర్కా హమోస్యే యున్నారు.

"18 గంటలసేపు మాపు ఆహారమును నీరును గాలియును గూడ లభించకుండ పోలీసువారు నిరోధించుటతప్ప మరెట్టి ఆక్రమమును సలుపలేదు. 24 గంటలవరకును మేముటల చలింపకుండ నుండుటచే పోలీసువారికి గూడ అలజడి కలిగినది. అని దేవిగారు నుడిపిరి. (అ. ప్రె.)

రేపు 1000 మంది ఒక్కసారిగా వెళ్ల నుండుట

ఫలితమును శీఘ్రముగానే తెల్పుగోరుట

ఉన్నాడి, మే 19:—దీనిఫలితమును శీఘ్రముగానే తెల్పుటకు రేపు ఒక్కసారిగా 1000 మంది వలంటీరులను డిపోవైకి పంపుటకు నిశ్చయించిరి.

ముగ్గురు మూర్ఖుపోవుట- వలంటీరులకు

అన్న పానముల నిమ్ముట

తీగెడడివద్దగలన్న వలంటీరులలో ముగ్గురు అన్న పానములు లేని కారణమున సామ్యునీలి పడిపోయిరి. వారిని తీసికొనిపోవుటకు లేచిరండని తక్కినవలంటీరులతో పోలీసువారు చెప్పగా మేము ముందుకు వెళ్లెదము గాని వెనుకకురామని వలంటీరు లనిరి. అందువలన నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఆచటనున్న వలంటీరులకందరికిని అన్న పానములనిమ్ముటకు ఆనుమతి నిచ్చిరి. సామ్యునీలిపోయినవారిని ముగ్గురిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి.

సరోజినీదేవిగారు బొంబాయి ప్రయాణమును నిలిపివేయుట

ఈ క్రొత్త యేర్పాటులవలన సరోజినీదేవిగారు బొంబాయికి వెళ్లట మానివేసిరి. "సిక్కితులు తుణతాణమునకు మారిపోవుచున్నవి. గాన నేనిపు డిండినండి కదల వీలులేకుండ నున్నది. నేను దాడిని విడదాడి దర్శననుండివెడలిపోవుచున్నాను" అని కొన్ని ప్రతికూల నిరసనగా వ్రాసినవి. వాకట్టియుద్దేశ మెంతమాత్రమును లేదు. ఈదాడి హాస్యాస్పదమనియును చిత్రకథ యనియునుగూడ వారు వ్రాసిరి. వా రెటుల వ్రాసిననుసరే గాంధీజీ అనంతరము కార్యభారమును వహించుటకు నియమింపబడినవారి కిది ముఖ్యతమగు కర్తవ్యమేయగును. వారు యథా కక్షిని దీనిని నెరవేర్చక తప్పదు" అని సరోజినీదేవిగారు నుడిపిరి. (అ. ప్రె.)

చందూలాలు కాళిదాసు నాయకుగారికి

దెబ్బ తగులుట

దర్శన, మే 18:—బొంబాయినుండివచ్చిన దళములోని వారకు నాయకుగారు స్మృతితప్పి పడిపోయిన పిమ్మట శిబిరమునకు గొంపోయి చికిత్స చేసిరిగాని ఆయనకు స్వప్రత గలిగిన వెంటనే మరల డిపోకడకు పరుగిడెను" అని చికిత్స చేసిన డాక్టరు తెలిపెను. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీమతి కవినతిగారు వలంటీరుగా చేరగోరుట

నేడుఉదయమున బొంబాయినుండి వచ్చినదళములో కవిగారును ఆయనభార్యయును గూడ వచ్చిరి. శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారిని తప్ప స్త్రీలు మరెవ్వరును దాడిలో పాల్గొన గూడదని మహాత్ము డాజ్ఞాపించినందున మీరు దాడిలో పాల్గొన వీలులేదని ఆమె తెలిగించిరి. ఆమె యిచట కొన్ని రోజులుండి పిమ్మట బుల్సారువెళ్లి సారాధికారిలవద్ద పికెటింగుచేయును. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు కారులో డిపోకడకు వెళ్లుట

దర్శన, మే 18:—ఉదయము 9 గంటలకు నేడుఉదయమున 9 గంటలకు దేవిగారు కారులో డిపోకడకు వెళ్లిరి. అచట పోలీసువా రెవ్వరును లేరు. వారందరూ డిపోలోపలనే యుండిరి. అపు డీదేవిగారు వారినిగూర్చి ఫోన్ క్రిగా ఫలిహాసింపిరి. పోలీసువారిని తాకుటగూడ దౌర్జన్యమే యగునని వలంటీరులకు గట్టిఆజ్ఞ యియ్యబడెను.

దేవిగారికి ఆమెకుమార్తె పంపినతంతివార్త

మీ తంతివార్తను చదివి చాల సంతసించితిని. ఈవివేదమునుచూచు భాగ్యము నాకు లేకుండ పోవుచున్నది మైదరాబాదునందు వారందరూ తమ భక్తిని మీకు తెలుపగోరిరి అని సరోజినీదేవిగారి కుమార్తె పద్మజాగార్ మైదరాబాదునుండి తంతివార్త నంపిరి.

బాటిల్లువాలాగారిని చూచుటకు అతని తలిదండ్రులు నేడిచటికి వచ్చిరి. శ్రీ వి. జె. పటేలుగారు మూతలు వచ్చెదరు. అటునుండి యిచటికిగూడ వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

పెసావరు అల్లరులు

ప్రభుత్వమువారిొక విచారణసంఘము సేర్పరచుట

సిల్హ, మే 18:—పెసావరు అల్లరులగుర్చి విచారణ చేయుటకు యిండియా దొరతనమువారిొక సంఘమును నియమించిరి. ఈ సంఘమునందు అలహాబాదు హైకోర్టు జడ్జి గౌ|| న్యా|| సర్ నులేమానుగారును కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జి పానా క్రిడబుగారును విచారణ సలిపెదరు. (అ. ప్రె.)

స్వవిషయము

గత శుక్ర, శనివారములందు, ఆంధ్రపత్రికను ప్రచురింపజాలనందుకు, చందాదారుల, పాఠకుల తీమాపణను వేడుచున్నాము. ఇంతకు పూర్వము దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులు గారిచేరనుండిన ప్రింటరు పబ్లిషరు డిక్లరేషను పనికిరాదని, ప్రధానపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు నేడుడే తరుపు చేసినందున, నేటిదినియు చల్లా శేషగిరిరావుగారిచేర అట్టి డిక్లరేషనును జేయవలసివచ్చెను. ఈలోపల ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టువారి సమను ననుసరించి పత్రికా ప్రకటనమును రెండురోజులు నిలిపివేయవలసివచ్చినందుల కెంతయు చింతించెదము. ఇకముందు నుండియు, ఆంధ్రపత్రిక నిరంతరాయముగ ప్రకటింపబడుచుండు ననియు, ఆంధ్రమహాజనులు ఎప్పటివలె పత్రికపై నభిమానాదరముల గనుటబడి, తదభివృద్ధికై తోడ్పడుచుండు రనియు, వినయ పూర్వకముగ వేడెదము. బాంబాయిలో జరిగిన పత్రికానిర్వాహకుల సమావేశమువారు, 20, 21 తేదీలను పత్రికా శాసనముపట్ల అసమ్మతి జూపుటకుగాను హఠాత్తా దినములుగ తీర్మానించి యుండుటచే, రేపటినుండి పత్రిక వెలువడదు. సంపాదకుడు.

పత్రికాసమావేశము

పత్రికా శాసనము మూలమున ప్రకటనమును చాలించిన పత్రికల నభినందించుచు, బాంబాయిలో జరిగిన పత్రికాసమావేశము తీర్మానించెను. కాని, జాతీయపత్రికలు మరికొంత కాలము నిలదుటకు గాను, మొదటి ధరావతును కట్ట వచ్చుననియు, ఈ ధరావతు స్వాధీనపరచి కొనబడినవిమ్మట మాత్రము, రెండవమారు ధరావతును కట్టగూడదనియు, సమావేశము నిర్ణయించుటచే, అన్ని పత్రికలును ఏకపక్షము ద్రొక్కుటకు వీలగుచున్నది. ఇట్టి తీర్మానము శాసనము పట్ల అసమ్మతి జూపుటకు చాలియుండ లేదా యను ప్రశ్న ఎటులున్నను, అన్ని పత్రికలును ఒక్కత్రోవ ద్రొక్కుటకు మాత్ర మిడువలన వీలగునని దోచును. దృఢమగు అసమ్మతిని చెలుపు నిమిత్తము సదానందుగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. మహాత్ముని నిర్బంధము పట్ల ఈ సమావేశము అసమ్మతి చూపును, ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని వదలిపెట్టి వారితో సమాధానపడవలయునని కోరెను. తమ ధర్మమును నిర్వహించుటకు గాను నిర్బంధితులయిన పత్రికా సంపాదకులను, ఈ సమావేశము అభినందించెను. పత్రికాశాసనము పట్ల వీరు అసమ్మతిని బలముగ

చూపుచు, దీని రద్దు నిమిత్తమై ప్రజలందరును పాటుబడవలయునని, కోరుచు తీర్మానింపబడెను. పత్రికా శాసనము క్రింద పత్రికలపై దీని కొనబడిన చర్య నిరసింపబడెను.

పత్రికాశాసనము ప్రకటింపబడగనే, డిల్లీలోని పత్రిక లన్నిటిపై చర్యదీసికొనుట, ప్రభుత్వప్రతిపాదనమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని సూచింపబడెను. ఈ శాసనముపట్ల అసమ్మతిని వ్యక్తపరచుటకుగాను పత్రికలును ముద్రణాయములును ఇరువది, ఇరువది యొకటవ తేదీలందు, తమ సమలనుకట్టి బెట్టవలయునని, సమావేశము కోరెను. రామానందఘట్టి, బెల్లీ, కాళీనాథరావు, సవానీగార్లతోగూడిన యొక యువ సంఘము పత్రికాసమావేశ తీర్మానము అమలులోనికి వచ్చునటుల జూచుటకును, ధనము ప్రోగు చేయుటకును, నియమింపబడెను. పత్రికాసమావేశోపసంఘము నలుపు కృషిమూలమున, యాశానము త్వరలో సంతరించునని నమ్మెదము. భారతీయపత్రిక లన్నియు యీ శాసనముపట్ల అసమ్మతి జూపుచుండ, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు మితిలేని సంతసము గనుబటచుట వాని వైఖరికి తగినటులే గన్పట్టుచున్నది. చెన్నపురిలో మద్రాసు మెయిలు పత్రిక పత్రికాశాసనమును సమర్థించుటయ గాక, దీనిని ఖండించిన శ్రీమాన్ వీ.రంగస్వామిఅయ్యంగారి ప్రసంగమునుతీవ్రముగ నిరసించుచున్నది. ఈ పత్రికకు బాంబాయిలో జరిగిన పత్రికాసమావేశము కంటకముగనుండక మానదు. ఆంగ్లో హైందవపత్రిక లెట్టి వ్రాతలను వ్రాసినను, వీనిపై చర్య దీసికొనబడదని, మెయిలుపత్రికకు నిశ్చయమే.

భారత శాసనసభాధ్యక్షులుగ నుండి వేటెలు గారు తప్పానర్చిన ఆంగ్లో హైందవపత్రికలపై చర్య దీసికొన దలపెట్టగనే, మెయిలు మున్నగుపత్రికలు హాహాకారముల నలిపెను. కాని ప్రస్తుత పత్రికా శాసనము యీ పత్రికల కెట్టినిరోధము గలిగింపదని, మెయిలుపత్రికకు దృఢవిశ్వాసముగలదు. పత్రికా శాసనముక్రింద, పరిపాలనా విమర్శనము అసంభవమని, రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పినవిషయమును మెయిలుపత్రిక నిరాకరించుచున్నది. ఇంతవరకు పత్రికల కెట్టి నిరోధములేకబోవుటయే యందుకు నిదర్శనమని చాటుచున్నది. కాని, చెన్నపురిలోను తదితర ప్రదేశములలోను దేశభాషాపత్రికలపై తీసికొనెడి చర్య ఈ పత్రికకు చాలలేదు గాబోలు. తమిళనాడు పత్రిక పూర్ణస్వరాజ్యమునుగాని, సత్యాగ్రహమునుగాని ఆమోదింపకబోయినను, ఈ పత్రిక నుండి ధరావతు కోరబడెను. స్వదేశమిత్రను పత్రిక సత్యాగ్రహమును, గూర్చి ఎట్టిఖండితాభిప్రాయమును తెలుపకబోయినను, ఈ పత్రిక శిక్షింపబడుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో పత్రికలు పరిపాలనమును స్వేచ్ఛగ విమర్శించుటకు వీలగునని తలచుటెటులో తెలియకున్నది. పత్రికల స్వేచ్ఛ నింకను త్వరితముగ నరికట్టి నందులకు, మెయిలు పత్రిక వగచుచున్నది. “హిందూ” పత్రికపై నింకను చర్యదీసికొననందుకు, ఈ పత్రిక వగచుట వింతగాను. హిందూ పత్రిక వ్రాత నుదహరించి, యిది పత్రికాశాసనము క్రిందికివచ్చునని, మెయిలుపత్రికజూపుట, సద్భావమును సూచింపజాలదు. భారతీయపత్రికలు వార్తలపేరుతో అభిప్రాయములను ప్రకటించుచున్నవట. ఆంగ్లో హైందవపత్రికలలో యిట్టిలోప మధికముగ గనుపించు

చున్నది. ఇంగ్లండునుండి లండనుమొచ్చు, మార్నింగుపోస్టు, డెయిలీమెయిలు మున్నగు పత్రికల యభిప్రాయములు రూటువార్తలద్వారా వెలువడుచుండగ, యీపత్రిక ఎన్నడును ఆక్షేపింపలేదు. ఫ్రీప్రెస్సు ద్వారా వెలువడు వార్తలగుర్చియే, యీపత్రిక ఆక్షేపణ చెలుపుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. పత్రికలు తమ విధులను గుర్తింపకుండుటచే, యిట్టి శాసన మవసర మయ్యెనని, మెయిలుపత్రిక చెలుపుట జూడ, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలకు నిర్బంధ విధాన మెంతగా రుచియినో గ్రహింపవచ్చును. పత్రికలు స్వరక్షణనిమిత్తమై, నిర్బంధముల నెదుర్కొనునిమిత్తమై కలిసి బనిచేయవలసిన యవసరము గలదు. హిందూదేశమునం దింతవరకు పత్రికలమధ్య పోటీయే గనుపించును గాని, సహకార మంతగ గనుపింపకున్నది. కాని, సమానోపద్రవ మెదుర్కొనినపుడు, దీనిని నివారించుటకు, పత్రికలు సంయోగావశ్యకతను గుర్తించియుండుట శుభచిహ్నము. దేశస్వాతంత్ర్యసంపాదనకు దృఢసంకల్పులగు త్యాగధనులెంత యవసరమో, ప్రజాప్రభోధము నలుపవలసిన పత్రికలును అంత యవసరమని వెల్లడియగుచున్నది. ప్రజలకు కష్టములు తటస్థించినపుడెల్ల, పత్రికలు వారియండ నిలచి, చేతనయిన సహాయము గావించుచున్నవి. పత్రికల కిబ్బందులు తటస్థించినపుడు, ప్రజలుగూడ అటులే తోడ్పడునెడల, ప్రజలకును పత్రికలకును మధ్య పరస్పర సానుభూతి సహకారములు ప్రబలి, దేశ సాభాగ్యమునకు తోడ్పడగలవు.

మితవాదుల వైఖరి

బాంబాయిలోగూడిన మితవాద సంఘము వారు గావించిన నిర్ణయములు యిటు ప్రజలనుగాని అటు పాలకులనుగాని, తృప్తిపరుపజాలవు. వీరొక ఖండితమగు మార్గము నవలంబించుటకు వెనుదీయచున్నారు. ఏతీరుననయినను రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు బోవుటకు, వీరు సంసిద్ధులయినటుల, తోచును. ప్రజలను కొంతవరకును, పాలకులను కొంతవరకును, మితవాద సంఘమువారు మందలించిరి. కాని, కాంగ్రెసు యుద్ధమమునే వీరెక్కుడు తీవ్రముగ నిరసించిరిని జెప్పవచ్చును. సత్యాగ్రహమును వీరు నిరసించుటయగాక, సత్యాగ్రహవలంబుల చర్యలవలననే అధికారులు ప్రతిక్రియల నవలంబింపవలసివచ్చెనని, వీరు సమర్థించుచున్నారు. కాని, నిర్బంధ తీవ్రతను మాత్రము వీరొకవిధముగ నిరసించిరి. కాని యిట్టి వైఖరి నిరుపయోగము. స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు వీరు భైక్షుకమార్గము దప్ప వేరొకమార్గమును సూచింపకున్నారు. ఇట్టి మార్గము నిష్ఫలమని, యిది వరకు పెక్కు మార్లు రుజువయ్యెను. పండిత హృదయనాథ కుంజ్రా గారివంటి మితవాద నాయకులుగూడ, భారత శాసనసభనుండి రాజీనామా సీమవలసివచ్చెను. ఆత్మ గౌరవమును నిలుపుకొనుటకుగాను, మితవాదులుగూడ సైమను కమిషనును బహిష్కరించిరి. అట్టిచో ఆకమిషను రిపోర్టును విచారింపెడి రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు వీరు బోనెంచుట వింతగ నుండకమానదు. మితవాదులు తమంతట తామెట్టి ఫలప్రదమగు చర్యను నవలంబించరు. ఇం

దుకు బూనినవారికి తోడ్పడరు. ఇట్టివారి పలుకులను దేశము ఏమాత్రము గౌరవింపదని తెలుప నక్కరలేదు. మితవాదులను తమ అక్కరల నిమిత్తము పాలకు లుపయోగించినను, సందిగ్ధసమయమున వారి హితవును నిరాకరించుట పరిపాటి కుయినది. వీరిపట్ల పాలకులకు గూడ ఎట్టి గౌరవము లేదని, విడితమగుచున్నది. హోలాపూరులో మార్షలు లాను ప్రయోగింపవలసిన యవసరముగలుగ లేదని, మితవాద సంఘమువారుగూడ నభిప్రాయ పడుచున్నారు. స్వదేశోద్యమమునయినను, వీరు మన స్ఫూర్తిగ నామోదింప కున్నారు. విదేశవస్తువుల పికెటింగును వీరు నిరసించుచు, నిరర్థకమగు తీర్మానమును గావించిరి. పత్రికాశాసనము నయినను ఖండితముగ నిరసించుటకు వీరికి ధైర్యము చాలక బోయెను. రాండుటేబిలు సమావేశము అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యవిధానమును నిర్మించుటకు గూడుట మేలనియు, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలచేయవలయుననియు, మితవాద సంఘమువారు కోరుచున్నను, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు తాము పోవుటకు వీనిని మరతులుగ సూచించియుండలేదు. ఇట్టి ఆకునకందని పోకనుపొందని తీర్మానముల గావించుటవలన, మితవాదులు తమకుగాను దేశమునకుగాని, యిసుమంతయు మేలు నలుపజాలరు.

లేబరుపక్షము : ప్రాచ్య దేశ సమస్యలు

అన్ని జాతులకును స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యాధికారము గలదని బోధించిన లేబరుపక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చినపిమ్మట, ప్రాచ్య దేశ సమస్యల నొక్కదానిని పరిష్కరింప జాలకుండుట కోచ నీయము. ప్రాతస్మాత్రములను వీరు విడనాడినటుల స్పష్టమగుచున్నది. సైమను కమిషను నామోదించి, వీరు హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును నిరాకరించిరి. కన్ఫర్మేషన్లు వైఖరి నవలంబించి, స్వయంనిర్ణయము గోరెడివారిపై నిర్బంధములను విధించుటలో వీరు తృప్తి చెందుచున్నారు. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యము పట్ల నింతకుపూర్వము అభిమానము చూపుచుండిన లేబరు పక్షమువారి సమయమున, ఈజిప్టు ప్రతినిధుల కోర్కెలను నిరాకరించి, తమ మరతుల సంగీకరింప వలయు నని అంత్యసందేశము నొనగిరి. పాలెస్తీనునుండి తమ కోర్కెలను విన్నవించుటకు వెడలిన అరబ్బు రాయబారుల కోర్కెలు గూడ విఫలమయినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అరబ్బుల రాయబారము కోరిన తీవ్రమగు మార్పులను తా మంగీకరింపజాల మని, లేబరు ప్రభుత్వమువారు చాటిరి. అరబ్బునాయకులు, బ్రిటీష్ ప్రభుత్వవైఖరి పట్ల ఆశాభంగమును చాటి, తమకోర్కెలసాఫల్యమునకు దౌర్జన్యరహితసాధనముల నవలంబించెదమని, వెలిబుచ్చిరి. హిందూదేశమేగాక, పాలెస్తీను గూడ దౌర్జన్యరహితసాధనముల నవలంబింప నెంచుట శుభచిహ్నము. పాలెస్తీనులో జన్మించిన క్రీస్తుమహానుభావుడు, దౌర్జన్యరహిత్యమునే బోధించియుండెను. బుద్ధుడు అహింసాసందేశమును ప్రపంచమంతటను వ్యాపింపజేసెను. ప్రాచ్య దేశములు దౌర్జన్యరహిత్యమును నిష్కర్షగ నవలంబించుచుచో, జయముగాంచగలుగుటయ గాక, లోకకళ్యాణమునకు తోడ్పడగలవు.

స్థానికసంఘములతీర్మానములు

స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములకు తగిన స్వాతంత్ర్యము లేకుండుటచే, వీనితీర్మానముల కట్టివిలువ లేకున్నది. జిల్లాకలెక్టరు తీర్మానములను విఫలముగావించుటకు వీలగుచున్నది. నూతన మ్యునిసిపలు చట్టమునందు గాని, లోకల్ బోర్డు చట్టమునందు గాని, అధికారులకోశ్యము తగ్గలేదు. మాయవరం మ్యునిసిపలు కౌన్సిలునందు, పండిత జవహరి లాల్ నెహ్రూ, నాగేశ్వరరావు ప్రభృతుల నిర్బంధముల పట్ల అనమ్మతి జూపుచు తీర్మానము గావించబడియుండెను. ఈ తీర్మానమును మ్యునిసిపలు కౌన్సిలు కార్యక్రమమునందు గెజెట్టులో ప్రకటింప వీలులేదని, జిల్లాకలెక్టరుగాను దెలిపినటుల, తెలియుచున్నది. ఇటులనే సేలం మ్యునిసిపలు సంఘమువారు గావించదలచిన అనమ్మతితీర్మానమునుగూడ ప్రకటింప వీలులేదని, మండలపు కలెక్టరుగాను సూచించినటుల దెలియుచున్నది. తీర్మానములు గెజెట్టులో ప్రకటింపబడకపోయినను, పత్రికలలో ప్రకటింపబడి బహిరంగమగుటచే, మండలాధికారుల నిషేధపుటుత్తరువుల వలన, ఎంచదగినఫల ముండజాలదు. జాతీయనాయకులపట్ల గౌరవమును గనుబజుట కయినను, స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములకు హక్కు లేనిచో, వీని యునికి నిరుపయోగ మని గోచరింపకమానదు. దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించునపుడుగాని, స్థానికస్వపరిపాలన మయినను అభివృద్ధి గాంచజాలదు.

ఇండియామంత్రికార్యాలయభవనము

జూలై 8-వ తేదిన, ఇండియామంత్రికార్యాలయ భవనము, సార్వభౌమునిచే తెరవబడు నని, నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశ ప్రభుత్వము ప్రకటనకుబాధ్యతవహింపవలయుననుచో, ఇండియామంత్రికార్యాలయము రద్దుచేయబడవలె నని, కాంగ్రెసు సభ చిర కాలమునుండియు తీర్మానించుచుండెను. నూతన సంస్కరణముల స్వభావము నిర్ణయింపబడకముందే, లండనులో విశేషవ్యయముజేసి ఇండియామంత్రికార్యాలయమునకు గొప్ప భవనమును నిర్మించుట బట్టి, దేశము గోరిన సంస్కరణము సఫలముగాదని యూహింపవచ్చును. డిల్లీలో ఇండియా ప్రభుత్వము నిమిత్తమై అధికవ్యయముతో నిర్మింపబడిన భవనము గూర్చియే, ఆక్షేపాలు వెలువడియుండ, ఇండియామంత్రికార్యాలయభవనమునిమిత్తము, హిందూదేశపు ద్రవ్యమును లండనులో వెచ్చించుట ఎంత యనుచితమో తెలుప నక్కరలేదు. హిందూదేశద్రవ్యము ప్రజాభీష్టానుసారముగ వెచ్చింపబడనంతవరకు, ఇట్టి కార్యములు జరుగుచునేయుండును. దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మటగాని, ప్రజాభీష్టసిద్ధిగూర్చి ఆశ పడుటకు వీలు గనుపింపదు.

బొగ్గుచట్టము : ప్రభువులసభ

ప్రభువులసభలో బొగ్గుచట్టమునకు ముఖ్యమగు నొకసవరణ కన్ఫర్మేషన్లుచే ప్రతిపాదించబడెను. ఇట్టిసవరణ యంగీకరింపబడుచో, ఈ చట్టము ధ్వంసమగునని, భాంపునను ప్రభువుగారు మందలించినను, వీరి హితవు ప్రభువు లామోదింప

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి ఇరువదితొమ్మిది దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

రయిరి. ప్రభుత్వాపజయమునకు ఫల మేమగును? కామన్సునభకు నవరణలతో సంగీకరింపబడినచట్టము పంపబడినపుడు, కన్ఫర్మేషన్లు వీనిని కొనసాగించుటకు యావచ్చుక్తిని వినియోగింపక మానరు. కామన్సునభలో ప్రభుత్వమువారి సవరణల సందర్భమున నోడిపోవుచో, రాజీనామా నీయవలసి వచ్చును. లిబరలుపక్షమువారు తమతాటస్థ్యము నెంతవరకు నిలుపుకొందురో ముందుగాని తెలియదు. భావిపరిణామముగూర్చి ఇంగ్లండులో ఆతురము ప్రబలక మానదు.

దేశోద్ధారక శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి సందర్శనము

శ్రీయుత చల్లా శేషగిరిరావు గారు

దేశోద్ధారకుని సందర్శించుట

ఆంధ్ర పత్రికా సంపాదకులకు శ్రీ చల్లా శేషగిరి రావు గారును జ. నెం. కిరీటిరావుగారును 17వ తేదీ కనివారము దినమున రిడుచవాపల్లిలోయ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారిని సందర్శించి పత్రికపై వచ్చిన నోటీసుల గూర్చి ముచ్చటించి వారి సలహా వైకొనివచ్చిరి. పంతులుగారు రిడుచినాపల్లి కెయిలులో చాల ఆరోగ్యముగ నీ యున్నారు. కాఫీని కొట్టెను ఫలములనుమాత్రమే ఆహారముగ వైకొనుచున్నారు. ప్రకాశం పంతులుగారుగూడ ఆ కెయిలులో నీ యున్నారు. వాడుగూడ కులాసాగా నున్నట్లు పంతులుగారు తెలిపిరి.

శ్రీయుత పురాణం సూరిశాస్త్రిగారికి శిక్ష

ఆరు నెలల కఠినశిక్ష వేయబడుట

బందరు, మే 19:—బందరులో మ్యునిసిపలు కౌన్సిలుకు నున్న శ్రీయుత పురాణం సూరిశాస్త్రిగారిని శిక్ష ఉదయమున పీల్ కోల్ 157 క్రింద శిక్షాగ్రహులకు తా వొసంగి నందుకు ఆరెట్టు చేసిరి. శిక్ష ఉదయమున 7 గంటలకు స్టేషనరీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణ జరిగినది. మీద తుమాఫణ కోరదరా యని ఆడుగగా “నేను తుమాఫణకోరను. నాకు కాంగ్రెసురంగమునందు సంపూర్ణవిశ్వాసము కలదు” అని శాస్త్రిగారు నుడిపిరి. ఆరు నెలల కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ప్ర. వి. తం.)

శ్రీయుత వక్త్రీల్ ముఖాది యజ్ఞ నారాయణ గారికి శిక్ష

ఒక సంవత్సరము విడికైదు, 100 రూపాయలు జారానా చెల్లించనిచో మరియొక నెల విడికైదు

కాపట్ల మే 19:—మండల కాంగ్రెసు సంఘము ఉపాధ్యక్షుడును అడ్వకేటును అర శ్రీయుత ముఖాది యజ్ఞ నారాయణ గారిని విన్న ఆరెట్టుచేసిరి. ఒకసంవత్సరము విడికైదును 100 రూపాయలు జారానాయను చెల్లించనిచో మరియొక నెల విడికైదును వేయబడెను. ఆయనకు మెయిలులో రాజమండ్రి తీసుకొని వెళ్లిరి. (ప్ర. వి. తం.)

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులపై కేసు

ప్రింటరు, పబ్లిషరులనుండి రూ. 2000 ల ధరావతు కోరుట

ముద్రణాలయమునకు శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావువంతులుగారి "కీపరు" గ నుండురు

(ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి సమక్షమున)

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రణాలయముయొక్క "కీపరు" గ సంపాదకులను క్రియంత చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారిపై డిక్లరేషను చేయబడిన పత్రికను ముద్రించినందులకు ప్రాసిక్యూషను వీలచేయరాదని రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారిచే నోసంగబడిన నోటీసును, ఆంధ్రపత్రిక ప్రింటరు, పబ్లిషరులగు డిక్లరేషను చేయవలసినదిగ జూరయ నోసంగబడిన నోటీసులు రెండున్ను నేటిదినిను ఎగ్జూరు ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారి సమక్షమున విచారణకు వచ్చెను.

శ్రీ నేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుల తరపున వాదించుచు క్రియంత కె. నాగేశ్వరరావుగారు "ఆంధ్రపత్రిక" ముద్రణాలయముయొక్క "కీపరు" గను, ప్రింటరు, పబ్లిషరులగు డిక్లరేషను గావించియుండినందున, ప్రెస్ అక్టు ననుసరించి "కీపరు" బ్రిటిషు యిండియాలో నుండు నంతవరకును మరొకరిపేరిట డిక్లరేషను చేయబడవలసిన యన పర మెచ్చుటను లేదనియు, నాగేశ్వరరావుగారి ప్రెస్ కీపరుగ నుండుననియు, వారు జైలులో నున్నంతమాత్రమున వారికి ప్రెస్సుపై "కీపరు" గనుండు నధికారము అంతమొంద దనియు, కావున నాగేశ్వరరావుగారు "కీపరు" గావించినదిక్లరేషను యిప్పటికిని ఆమలుజూండు ననియు, చల్లా శేషగిరిరావుగారు ప్రింటరు, పబ్లిషరులుగారనియు, నాగేశ్వరరావుగారి నేటివర కును ప్రింటరు పబ్లిషరు లనియు, వారికారాగారనివాసము వారి నివసననుండి తొలగింపబడనియు, పత్రిక.

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరుగారు వాదించుచు కె. నాగేశ్వర రావుగారు జైలులో నిర్బంధింపబడినందున, వారి యనంతర ము ముద్రణాలయము నిజమున కవరి యధికార నిర్వహణము లకు లోబడి యున్నదో వారిపై కొన్ని బాధ్యత లిడి యు న్నవి. కావున అట్టివారు డిక్లరేషను చేయు టావశ్యకమనియు, నిర్బంధ ము నందియున్న నాగేశ్వరరావుగారు ప్రెస్సుపై అధికార, నిర్వహణ ము లు గల వారని చెప్పుటకు వీలులేదనియు వాదించిరి. నిర్బంధమునం దున్నను నీవిలు బాధ్యతల నన్నిటిని కలిగియున్నను, క్రిమి నలు బాధ్యతలను నాగేశ్వరరావు గారిపై మోపుటకు వీలుండ దని కూడ వాదించిరి.

వి. రామదాసుగారు డిక్లరేషను వాదించుచు సమాధాన మొసంగిరి.

మేజిస్ట్రేటు గారు రామదాసుగారి వాదమును కొంత వరకు ఆలకించి "కీపరు" గ నాగేశ్వరరావుగారి ఉండవచ్చునని రా మంగీకరింపవచ్చుననియు, ఆవిషయ మెట్లున్నను, ఆంధ్రపత్రిక పంతుల గలం దుల కై శేషగిరిరావుగారుగాని మరొకరుగాని ప్రింటరు, పబ్లిషరులుగ డిక్లరేషనుగావించి తాముకొరెడి డిక్లరేషనుకట్టినచో డిక్లరేషనుండగ "కీపరు" గ ప్రెస్సును నడిపించుటకై ప్రాసిక్యూషను కేసుకు వాయిదానోసంగి కరువార విచారించునని యు నువించిరి. శ్రీ రామదాసు పంతులుగారు ప్రింటరు పబ్లిషరులుగనూడ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి ఉండవచ్చునని కాము రుజువు చేయగలమనియు, వివను మేజిస్ట్రేటుగారు మందోపం గ జోవు నిర్ణయ ము నకు లోబడి ప్రస్తుత మీ నూ చన నా మో దింతు మనిరి. తేదీ మేజిస్ట్రేటుగారు స్వరాజ్యపత్రికపై కేసును విచారిం చిరి.

తీర్పు

మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పుచు ఆంధ్రపత్రికకు కె. నాగేశ్వరరావుగారి ముద్రణాలయముయొక్క "కీపరు" గ నుండవచ్చుననియు, ప్రెస్ చట్టము రెవ శక్తును ననుసరించి ప్రింటరు పబ్లిషరులగు శేషగిరిరావుగారు డిక్లరేషను గావించి కేరెనయు వారు 2000ల ధరావతును చెల్లించవలసినదిగ ఉత్తరువు చేయుచున్నామనియు దీర్చుకొనిరి.

"వెను" కీపరుగనుండి, డిక్లరేషనులేకుండగ పత్రికను నడిపించుటకు వీల ప్రాసిక్యూషను చేయరాదను కేసును విచారిం చుటకు జూను 16 వ తేదికి వాయిదా వేసిరి.

ధరావతు చెల్లించుట

శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుగారు ఆంధ్రపత్రిక ప్రింటరు పబ్లిషరులగు డిక్లరేషను యిచ్చిరు 2000 ల ధరావతును చెల్లించిరి.

(కేసు విచారణ వివరముగా మరొకదినము ప్రకటింప బడును.

ఆంధ్రపత్రికపై నోసంగబడిన నోటీసులు

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులగు క్రియంత చల్లా శేషగిరిరావుగారికి నోటీసు:

ఈ నెల 16 వ తేది శుక్రవార ము నాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు యీ దిగువ వివరింపబడిన రెండు నోటీసులును చెన్నపురి ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారినుండి యొక సి. ఐ. డి. ఉద్యోగి మా కార్యాలయమునకు గొనివచ్చి మా ప్రధాన సంపాదకులగు క్రియంత చల్లా శేషగిరిరావుగారికి అందజేసెను.

(1) కే. నాగేశ్వరరావుగారిని అరెస్టుచేసి నప్పటినుండియును 1867 సం॥ 25 వ చట్టము 4 న సెక్షనుక్రింద మీరు డిక్లరేషను ఇయ్యకుండునే ఆంధ్రపత్రికా ప్రెసును ఉంచి నడిపించుచున్నారు. ఆ చట్టము 512 సెక్షనుక్రింద డిక్లరేషను యియ్య కుండునే ఆంధ్రపత్రిక అనువార్తాపత్రికను మీరు ముద్రించి ప్రకటించుచున్నారు గాన ఆచట్టము 13-15 సెక్షనులక్రింద మీరు నేరములను చేసితిరి. కావున యీ నెల 19 వ తేది సోమవారమునాడు వగలు 11 గంటలకు నాయదుట హాజరై ఈ నేరములకు మీ వైది యేల కేసు చేయగూడదో తెలుపగోరెదను. ఇందులకు మీరు తప్ప గూడదు. 15.5-1930 (సం) ప్ర. రా. మేజిస్ట్రేటు.

(2) 1867 సం॥రం 25 వ చట్టము 4-5 సెక్షనులక్రింద ఆంధ్రపత్రికకు 16-10-24 న డిక్లరేషనులను యిచ్చిన కే. నాగేశ్వరరావుగారు యిప్పుడు చెరసాలలో నున్నారు. ఇప్పుడు ఈ ప్రెసును నిజముగా వశపరుచుకొని నట్టియు యీ పత్రికను ముద్రించి ప్రకటించుచున్నట్టియును వ్యక్తి ఆ చట్టము 4, 5 సెక్షనులక్రింద చేయవలసిన డిక్లరేషనులను యిదివరకును చేసియుండలేదు. కావున యీ ప్రెసును నిజముగా వశపరుచుకొనిన వారును యిప్పుడు యీ పత్రికను ముద్రించుచున్న వారును వెంటనే అవసరమైన డిక్లరేషనులు యిచ్చునట్లు మీరు యేర్పాటుచేయగోరెదను. ఇందులకు మీరు తప్పగూడదు. 15.5-1930 (సం) ప్ర. రా. మేజిస్ట్రేటు.

"స్వరాజ్య" పత్రికపై కేసు కొట్టివేయబడుట

"స్వరాజ్య" పత్రికా సంపాదకులగు శ్రీ జి. వి. కృపానిధిగారిపైనను, డైరెక్టరులైనను యిటులే రెండు నోటీసులు జారీచేయబడియుండెను. నే డిక్లరేషనుగూడ విచారణకు రాగా స్వరాజ్య పత్రికా సంపాదకుల తరపున డైరెక్టరుల తరపున శ్రీ కె. నరసింహ అయ్యరుగారు డిర్ల కాలము వాదించుచు టి. ప్రకాశంగారి ప్రెస్సుయొక్క "కీపరు" గనున్నారనియు, వారు జైలులో నున్నంతమాత్రమున "కీపరు" గ వారిహక్కులు అంతరింపవనియు, కృపానిధిగారు మానేజరుగ మాత్రమే ప్రెస్సును నడుపుచున్నారనియు, ప్రకాశంగారు పవర్ ఆఫ్ అటార్ని మొదలైన పర్యహక్కులను కలిగి యున్నారనియు, చట్టబద్ధకారము కృపానిధిగారు ప్రిం

టరు, పబ్లిషరుగ నూడ డిక్లరేషను గావించి యుండవలసిన యవసరమే లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి చిట్కల కొరకై ప్రజల హక్కులకు భంగము వాటిల్ల జేయరాదనియు, ప్రకాశంగారుచెబునన్న ను వారి యధికారమునకు హక్కునకు ముద్రణాలయములో బడియుండవలసినదేగాని మరొకరికి ఆప్రెసుపై అధికార మెంతమాత్రమును లేదనియు కృపానిధిగారిపై గాని, డైరెక్టరులపై గాని ఈనోటీసు లివ్వబడుట కవసరమే లేదని వాదించిరి.

ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరుగారు వాదించుచు ప్రకాశంగారు జైలులోనున్నందున ప్రెస్సు నిపు డెవరనదువు చున్నారో వారే "కీపరు" లుగ నెంచబడెదననియు ఆవిషయ మే తెలపలేననిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రకాశంగారి కీపరులగు నుండునని యు, క్రొత్తడిక్లరేషను అవసరమలేదనియు తీర్పుచెప్పుచు ఇందువలన కృపానిధిగారిపై ప్రాసిక్యూషను కేసు గూడ రద్దు అగు ననిరి.

ఆంధ్రపత్రిక నిలిచిపోవుట

ఆంధ్రదేశమున ప్రజల ఆవేదన ఆయా, నేడు ఆంధ్రపత్రిక రాకపోయేదనికి ఈపట్లగా వాసులకేగాక ఆంధ్రులకెల్లరికి కండ్లుపోయినటు లయ్యె ననుటలో సత్యమొకై లేదు.

"అయ్యో! ఆంధ్రపత్రిక రాకపోయేనే? అగజా! ఇంకెట్లు" అనుమాటలు యెచటికి వెళ్లి నను వివరదెను—అని చెబ వాడ నుండి ఒకరు వ్రాసిరి.

తీమతి కమలాదేవి ఛటో పాధ్యాయగారిని అరెస్టు చేయుట

నేడు ఉదయమున బొంబాయిలో అరెస్టు చేసిరి

బొంబాయి, మే 16:—ఉల్ పిల్ 47 పిల్ 117 నేడ క్రింద నేడు ఉదయమున బొంబాయిలో స్వగృహమునందు పోలీసు యిన స్పెక్టరులు, లిస్సు, దేకాయిగార్లు తీమతి ఛటోపాధ్యాయగారిని అరెస్టు చేసి ఎస్ససేడు చెరసాలకు తీసికొనివెళ్లిరి.

"బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతత్వము తొలగిపోవువరకును ప త్యాగహమును సాగింపుడు. భారతదేశమునకు ప్యాకెంట్లయ వచ్చినచో ప్రపంచమునకంతటినిగూడ స్వరాజ్యమురాగలదు," అని కమలాదేవిగారునుడిచిరి. (ఆ. ప్రె.)

సవరణ

మదరాసు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు యాదిగన పవరణను నేడు మా కండ్లకేరి:—15 వ తేదిని నేను మీ కంద జేసిన నోటీసులలో శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆంధ్ర పత్రిక విషయమున 16-10-24 తేదీన డిక్లరేషను చేసినట్లు వ్రాసితిని. ఆతేది 16-10-14 అని సరియైనదని గోరెదను.

గాంధీమహాత్మునితో

రాయబారము

దొరతనమువారు త్వరలోనే ప్రారంభింప నుండుట బొంబాయి, మే 16:—ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిగూర్చి దొరతనమువారికి గాంధీమహాత్మునకు త్వరలోనే రాయబారము ప్రారంభము కావచ్చునని బొంబాయి లిబరలుపక్షమువారి ద్వారా తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టుబీచిలో సభను జరుప యత్నించుట

పోలీసులు మీటింగును చెదరగొట్టుట

చెన్నపురి, మే 19:—నిన్న సాయంత్రము చెన్నపురి మహమ్మదీయులు పాలెస్టిన్ వ్యవహారము విషయమై హైకోర్టువద్ద సభను జరుపదలచిరి. ఈ సభను పోలీసులు నిషేధించి, సభాస్థలముని దూరముగా మోటారులో గొనిపోయిరిని తెలియుచున్నది.

హైకోర్టు బీచివద్దనే హైకోర్టు సబంధములేని వారి యిరువురు వేరొకసభను కొంతసేపు జరిపిరినియు, పోలీసులు వచ్చినవెంటనే యీసభ ముగిసె ననియు తెలియుచున్నది.

దొరతనమువారి యేర్పాటులు

144 పెక్కునుగూర్చి 100) నోటీసులు సలిపించుట

ధర్మము, మే 14:—ఈనాడు నాగపట్నం నగరములో గానముల 1000 నోటీసులు పోలీసుసహాయముతో గోడలపై పెట్టబడినవి. ఈనోటీసులు చూచి, గవర్నమెంటు నలంబేరును నోటీసుల సలిపించువారు అని సత్యాగ్రహము పరిహారముగా పలికిరి.

సహజసిద్ధిగాని నిరంధించెరా?

శ్రీమతి సహజసిద్ధిగాని బుల్లారు తాలూకాలోని రామండునట్లు నిరంధించెరా? అని చాలనుండి అడుగుచున్నాడు.

సాంఘికబహిష్కరణము

సాంఘికబహిష్కరణము గురించి తీవ్రముగా సాగింపబడుచున్నది. దర్శనలో యిసుపతిగిలను వేయుటకు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొనిన ఒక ఫార్మసుతనమును కొని బహుముఖుడ నున్నది. ఆ బహుముఖు బహిష్కరించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

పోలీసువారి చిత్రచర్యలు

ఒక బహుదైవ్యుడు యూనిఫాము తొడుగుకొనలేదను వ్యాజమున నేడు ఉదయమున ప్రజలను యిబ్బందిపెట్టుటకు ఒక పోలీసు ఉద్యోగి వానిలైన నీనుకొని ఫార్మసుకంట్రాక్టు బహుముఖుడైన యూనిఫాములను తొడుగుకొని యుండలేదని కొందరాయుద్యోగిని చూపించగా అతడు సరియైన ప్రత్యుత్తరము నియ్యలేదు. మరి కొంతసేపటికి ఆలైన నేను మరల నిచ్చివేసెను.

నేడు మధ్యాహ్నము జిల్లామేజిస్ట్రేటును పోలీసు మావరింటెండెంటును సమయనప్పర్తును నవసారీనుండి బ్రెయినులో డింగ్రికి వచ్చిరి. వారు రైలుస్టేషనునుండి బయటకు వెళ్లవలసి కొందరు స్త్రీలును పురుషులును ఒక బహుముఖు వెళ్లయండి. ఆ బహుముఖు పోలీసువా రిదివరకే కంట్రాక్టు చేసిరిగాన ప్రయాణికులందరూ దిగిపోవలెనని పోలీసు మావరింటెండెంటు ఆజ్ఞాపించెను. రిజిస్ట్రారు అని దానిపై నేల కట్టలేదు? అని అచటనున్న ఒక ప్రతివాదిలేఖరి అడిగెను. దానికి మావరింటెండెంటు సరియైన జవాబు చెప్పక యే మే మో చెప్ప సాగెను. ఇక మేము సహించుము. మీరు దీని సంతకు ఆమోకాకు తరినారైనను సరే నేనక లెక్కచేయను." అని అతడనెను. ఆ బహుముఖు కంట్రాక్టు చేయబడినది. కాదు గాన ఈ యుద్యోగిచర్యలను ప్రజల కాగ్రహముకలిగినది. వారందరూ కాలిండుకనే పోవలసివచ్చినది.

18 వ తేది ఉదయమున దర్శనపై దాడిజరుగునని తెలిసి

12 వ తేదిరాత్రికి పోలీసువారు వచ్చినపుడు వారికి

అహారవద్దములు లభించలేదు గాన బుల్లారునుండి వానిని తెప్పించుటకు వారా రాత్రి కొన్ని బహుముఖులు బండ్లను స్వాధీన పరుచుకొనిరి.

బహిరంగసభ

నేడు సాయంత్రము జిల్లాబృహత్త సంక సభజరుపబడునని ప్రకటించబడెనుగాని అచట 144 పెక్కును ప్రయోగించబడినందున ఆ సభ ఉన్నాడిలో జరుపబడును.

ధర్మములో యేర్పాటులు

ధర్మమునకు మళ్లీ గలదడులు కట్టబడెను. వాని వెనుక పోలీసువారు కావలియుండురు. సత్యాగ్రహము అచటి కేగి 24 గంటలసేపును కడకుండ అచటనే కూర్చుండురు. పోలీసువారు అరెస్టు చేయవలెనను వారలనుండి కడకుండ. వారికి అటుకులు కనగలు నీళ్లు మున్నగు వని అచటనే సిద్ధపరచియుండుటకు యోచింపబడెను.

తలవెండ్రుకలను కత్తిరించుట

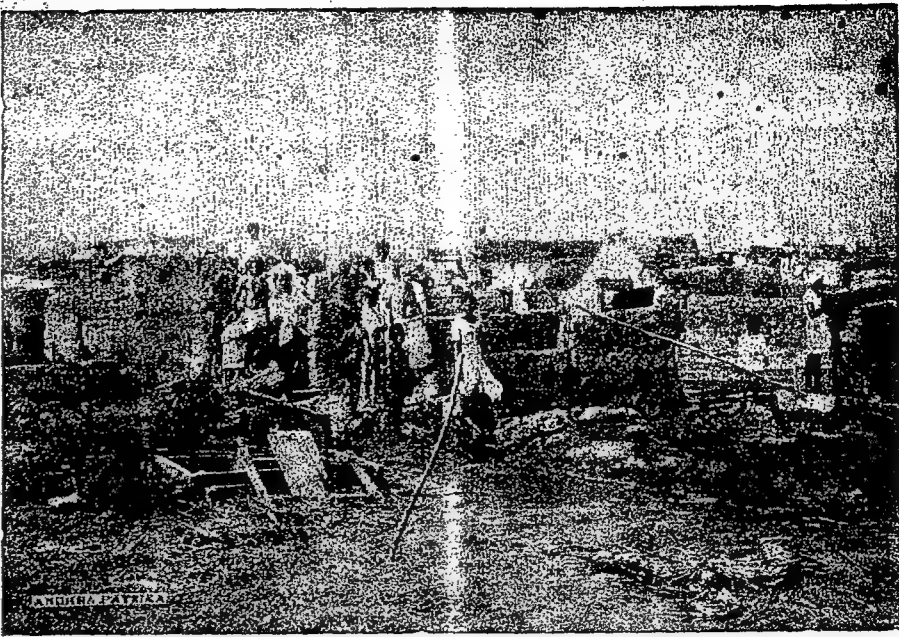
నలంబేరునందలను తలవెండ్రుకలను పూర్తిగా కత్తిరించి వేయవలెనని పోలీసువారు నూచించినందున చాలనుండి అటుల కత్తిరించివేసిరి. వీలవనగా శిథిలములో స్నానమునకు వీరు సమర్థులగుటకు. అపుడు హాడుగుపాటి వెండ్రుకలన్నచో చాల మురికిగా నుండును." అని పోలీసువారు తెలిపిరి.

వదలివేయబడిన చాల సత్యాగ్రహులలో

సంభాషణ

కరాడేవర్గ అబ్దుల్ కబీర్ గారిలోగూడ నిన్న 12 వ తేదీని అరెస్టుచేయబడిన వారిలో విచారణ పూర్తియైనవియు 18 యేండ్లలోపు నయమువారను కారణమున వదలివేయబడిన నలుగురు నలంబేరులో యుద్ధరితో సంభాషించగా వారిటుల చెప్పిరి.

జిల్లాబృహత్త ఒక్కొక్కరిన్ని కొట్టులో 10 మందిని పెట్టిరి. జయిలు మావరింటెండెంటుతో చెప్పినను మమ్ములకు అరుబయట పడుండ నియ్యలేదు. మమ్ములను చెరసాలకు తీసుకొనిపోగానే ఆ కొట్లలో పెట్టి తాళములువేసిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకును మరల తాళములు తీయలేదు. అపుడు మాకు అటుకులును కనగపప్పుయుచ్చిరి. అవియేమాకు వారిచ్చి

మదరాసు పులియంతోపులోని కార్మికులగృహము లనేకములు 14 తేదీని తగులబడెను. (ప్రె. ఫో. పీ.)

అహారమును పాలును, మొదటిలో కానవి చారణ పూర్తి కాగానే మరల మమ్ములకు కొట్లలో పెట్టి తాళము వేసిరి. సత్యాగ్రహ శిథిలమువారు పంపిన అహారమును ఆరాత్రి 10 గంటలకు మాకుపెట్టిరి. భోజనములైనవెంటనే మరల కొట్లలో పెట్టి తాళములువేసిరి. మల మూత్ర విసర్జనములగుడ నెట్టి యేర్పాటులను చేయలేదు. కొట్లు మిక్కిలి చిన్నవగుటచే మేము సరిగా పరుండుటకుగూడ వీలు లేకపోయినది కావున మాకు పరిగా నిద్రవట్టలేదు.

ఒక పోలీసుఉద్యోగిని ఒక ప్రముఖునికిని

జరిగిన సంభాషణ

సత్యాగ్రహులను అరెస్టు చేసేపుడు వారినుంచుట గగి సంత వికారమైన ఫలము మీకు లేనిచో సత్యాగ్రహ శిథిలమునే మీరు చెరసాలగా మార్చుటమంచిది. సత్యాగ్రహులు తమంతటామే అరెస్టుకాబడుచున్నార గాన వారు పారిపోవువారుకాదు. కావున పోలీసువారు వారినిగూర్చి ఆందోళనపడ నవసరములేదు. అని ఒక ప్రముఖుడు ఒక పోలీసును ప్రద్యోగితో తెలిపెను.

ఈ విషయమున హాజియను తోచుకొనుటచే నేడు ఉదయమునుండియును నేను చాల ఆందోళనపడుచుంటిని. మీరు చెప్పిన సలహా మిక్కిలి బాగుగా నున్నది. అని ఆ యుద్యోగి సంతోషముతో ననెను. (ప్రె. వె.)

యావద్భారత సత్యాగ్రహము

కరాచీనాయకుల అరెస్టు

కరాచీ, మే 14:—నలంబేరు సత్యాగ్రహ నాయకులు ఆర్. కె. సిద్దా, లోకారామ్, వరసింగ్ లాల్ ప్రాఫర్ మాల్కానీగార్లు వేకువ మూడు గంటలకు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరి విచారణ కరాచీ చెరసాలలో సాయంత్రము జరిగెను. వీరిల్లరు 117 పెక్కును (ఉప్పు కాసనోల్లంపునను) క్రింద నేరములుగా రూపింపబడిరి. మేజిస్ట్రేటు రిచ్చుర్దాస్ గారు లోకారామ్ గారికి 18 నెలలు, వరసింగ్ లాల్ దువ్వల్ గారికి 12 నెలలు, ఆర్. కె. సిద్దాకు 3 నెలలు ప్రాఫర్ మాల్కానీగారికి 12 నెలలును కఠినశిక్ష విధించిరి. మొదటి ఇరువురిని మూడవ తరగతిలోను, కడపటి ఇరువురిని రెండవ తరగతిలోను చేర్పిరి. (ఆ. వె.)

(ప్రాఫర్ మాల్కానీగారు తాతనందుగారినిగూడ నుక్కాగులో అరెస్టుచేసిరి. ఉదయం కరాచీ సత్యాగ్రహ శిథిలము రెండు గంటలు పరిశోధింపబడెను. పోలీసులు కాగితములు, ధనము వగైరాలను కొనిపోయిరి. (ప్రె. వె.)

హోలాపూరులో 18 అరెస్టులు

హోలాపూరు, మే 14:—8 గంటలైన రాత్రి బయట రామాడదను కాసనము నుల్లంఘించినందులకై 18 మంది అరెస్టు కాబడిరి. పురుషులు కాంతముగా నున్నది. (ఆ. వె.)

మార్వారి సత్యాగ్రహుల అరెస్టు

కలకత్తా, మే 14:—నిషిద్ధపరమును నిశ్చయించినందులకై ముగ్గురు మార్వారి సత్యాగ్రహులు రు 50/- జరిమానావిధింపబడిరి. కట్టనియెడల రెండునెలలు విడివైదు. (ప్రె. వె.)

ఫరీద్పూరులో అరెస్టు

ఫరీద్పూరు, మే 14:—ప్రజగోపిత్ నురాయీగారు సానిక కాసనోల్లంపున సంఘప్రముఖుడు రెంగోల్ అర్జి నెన్సుక్రిం తిమ్మ అరెస్టుచేయబడెను. (ప్రె. వె.)

మీరటు నాయకుల అరెస్టు

కలకత్తా, మే 14:—అర్జి నెన్సుక్రింద నిర్బంధింపబడిన ప్రమాదవాధనువారు వదలిపెట్టబడిరి. (ప్రె. వె.)

మీరటు, మే 14:—క్రికెట్ వాసుడును, గొప్పజమీందారుడును సీతారామగోపాలుగారు ఉప్పుచట్టముక్రింద 6 నెలలు కఠినశిక్షయు, రు 500/- జరిమానాయును విధింపబడిరి. జను రామకర్మగారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష 9 మంది వశీక్కులు నువహుద్దీను దుకాణదారును అంగడి మూయమని నిర్బంధించి రని విచారించబడుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపూర్వకము సరికట్టు సదుపాయముల వాలోచించుటకై మండల కౌంగ్రెసు సంఘము నేడు సమావేశమయ్యెను. వివిధ గ్రామములనుండి వచ్చినవారెల్లు ఉత్సాహవంతముగ నేయున్నది. త్యాగి విగారి అరెస్టునకై సంపూర్ణ హారతాళము జరుగును. సాయంత్రముక గొప్పజమీందారులను సభయు జరిగెను. (ప్రె. వె.)

బారిసాలులో అర్జి నెన్సుక్రింద అరెస్టు

బారిసాలు, మే 14:—సుబోధపంద్రాయీగారు వి. యన్. సి. విద్యార్థి కలకత్తా నుండి ఇటుకు రాగానే అర్జి నెన్సుక్రింద నిర్బంధింపబడిరి. (ప్రె. వె.)

మరికొన్ని బెంగాలీ అరెస్టులు

చాంటాలు, మే 14:—పోలీసులు నిన్న మధ్యాహ్నము కాంగ్రెసు కమిటీ సత్యాగ్రహ కమిటీ కార్యాలయముల పరిశోధించి విభూతిభూషణ్ ఘోష్, మజిమూహ్ మండల్ గార్లను అరెస్టు చేసిరి.

కలకత్తాలో మరియొక కాసనోల్లంపున నాయకుడు హరిసాధన షేక్ గారు 1 సం॥ కఠిన శిక్షయు, రు 250 జరిమానాయును, విధింపబడిరి. వీరినేరము యీ మిక్కిలి యమని తీర్మానింపబడిన కాసనోల్లంపున సంఘమునకు చెందుటయే. (ప్రె. వె.)

లండనునందలి భారతీయ భవనము

జూలై 8 వ తేదీన సార్యభాముడు బహిరంగపరచెదరు

జూలై 8 వ తేదీన సార్యభాముడు లండనునందలి భారతీయ భవనమును బహిరంగపరచుచు ఉత్సవము జరిపెదడు. ఈ ఉత్సవమునకు చక్రవర్తినిగూడ వచ్చును. (ఆ. వె.)

భారతదేశపు ఇన్నూరెన్సు కంపెనీలు

కార్యనిర్వాహకవర్గ మేర్పరుపబడుట

బొంబాయి, మే 15:—బొంబాయియందలి (ప్రభుత్వ) ఇన్నూరెన్సు కంపెనీల ప్రతినిధులు సమావేశమై ఒక కార్యసంఘము నేర్పరచుకొనిరి. తెలికో, బొంబాయి లైఫ్, మ్యాణెడియా, ఇంఫెస్టియలు ప్రాడెస్యలు ఇన్నూరెన్సు కంపెనీల ప్రతినిధులు కార్యసంఘమున హాజరుపబడిరి. వీరు నిబంధనములను తయారుచేసెదరు. (ప్రె. వె.)

పదేశవార్తలు

బ్రతును ఆర్థికవిధానము

(వై. లె. 5)

రుగ్మీ, మే 15: బ్రతును ఆర్థికవిధానము రెండు విధానములలో నూన కొన్నది. ప్రజలు ఇబ్బందిలేకుండ డబ్బు ఇచ్చుటకు వీలుపడెను. నిరుదు సర్దివొట్టును పూర్తి జేయుటకు నష్టపూరితము ఉండవలెను.

పనిలేనివారికి పనిపూర్వకముగా పనిని నూనకొన్నది. వారిని ఇబ్బందుల నుండి రక్షించుచు వేయ వీలులేదు. ప్రపంచములో భారతము ప్రజాభివృద్ధి చే ఎదుట జూచి ను పనిలేనివారి సమస్య భారతమునందు. జపాను, అమెరికా యుద్ధముల వల్ల బ్రెజిల్ లోని గ్రామ పనిలేనివారి సమస్య భారతమునందు. బ్రహ్మదళము చిల్లరధరలకు వాల వ్యత్యాసమున్నది. అదే నిజమగుకారణ మగుచో తక్కువము నివారణజేయు సాధనము కన్పించదు. భరణ పూర్తిగా పడిపో యుటకుల జెప్పజాలము. నిజముగ అట్టిది గనుక జరుగుచో ప్రపంచమందంతటను సంపదము కలుగును. దానినిలవ పరిస్థితు లు అభివృద్ధిగాంచునని స్పష్టమగు గతరాత్రి బ్యాంకుల సంఘమువారిచ్చినవిచారణసంఘమున దెలిసిరి.

బరికంద మందిరమున సార్యభూమి దంపతులు ప్రథమ సమావేశమున సత్పరి.

బొగ్గుగనుల చట్టము

రుగ్మీ, మే 14: ప్రభుత్వ సభలో టెంటుఫర్డు ప్రభుత్వ పరిపాలన సవరణ బిల్లును, 147 గడు అనుమతి, 56 రు. ప్రతికూలముగ నుండిరి. కామన్వెల్త్ లో దీనిని తీసివేయకుండ కన్సర్వేటివులు ఎక్కువగా విచ్చేడతూక యని మాంద్యే రు గార్చియును పత్రిక నూచించుచున్నది.

ఇండియా భవనము

లండన్, మే 14: ఇండియా భవనమును సార్యభూ ముడు జూలై 3 తేదీని తెరచును. ఇండియా హోమియనున కార్యాలయ ముంచును. సర్ ఎ. ఫిట్స్ జిగారు సార్యభూ ముని ఆహ్వానించును. తెన్నగారు ఇండియా ప్రతినిధిగ నుం గురు. రాజగారి ఆర్థర్ అధికారులు సార్యభూమినివెంట నుం దురు. భవనమును తెరచిపెట్టడం, భవనమును సార్యభూమి దంప తులు పరిశీలించెదరు. భారతదేశమున జేసిన కంచుభాగము చెంది రాజగారికి బహుమతిగ నిచ్చిరి.

జనీవా సభ (వై. లె. 5)

రుగ్మీ, మే 15: నల్లమందు దొంగతనముగ బుర్రెను నుండి దిగుమతి యగుచున్నదని జనీవాసభలో తెలిసెను.

రాజోవు నల్లమందుసభకు అస్తిగియా, రెల్లియము, ఈజిప్టు, స్పెయిను, పోలండు, మెక్సికో, హంగరీ ప్రభుత్వము లనునూడ ఆహ్వానించెదరు.

రాజకీయ నిర్బంధితులను

వదలివేయవలయును

అధినివేశప్రతిపత్తిని త్వరలో నొసంగెదమని రూఢిగా ప్రకటించవలయును

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సూచన

(ప్ర. పి. రీమనర్వసు)

లండన్ మే 15: గాంధీని వదలివేయుడు. రాజ కీయనిర్బంధితులందరిని కూడ వదలివేయుడు. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇండియా దేశమున అధినివేశప్రతిపత్తి నొసంగెద మని కూట నొసంగెడు" ఈ మాడుమాచనము, నిన్నటి రోజున కామన్వెల్త్ లోని భారత కువస్థానించిన శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిచే గావింపబడినది. అన్ని పక్షములకు తెలిసిన భర్తలను హాజరయియుండిరి. గాంధీ యుద్ధమునకు ప్రజల సహాయము మొదలుగానున్నను, గాంధీలో పూర్తిగా శిక్షింపిం పనివారును ఇండియాలో పలువురు ఉండిరియు, కాని, గాంధీ జరిలుచున్న పరిస్థితులు వారిహృదయమునండి తెలుప బడు విషయములనెడి విషయములో శిక్షింపి సంభాషించు లేదు. ఇండియా దేశపు స్వాతంత్ర్యవాంఛను మూర్తిధింపిన

దనిన వయ్యది గాంధీలో నేయనియు, ఇండియాకు సాధ్యమై యింత త్వరలో అధినివేశప్రతిపత్తి నొసంగెదమని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచో గాంధీ రాజకీయ సిద్ధుడగుననియు, పూర్వస్వరాజ్యము కావలెనని పట్టుబట్టెడివానిని కూడ గాంధీ వారలగుననియు ననియు నెట్లు చెప్పదలసినగా రాజకీయ పై దీలను నది తీయవలయు ననియు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సూచిరి.

రాజప్రతినిధికి భగవంతుడు తోడ్పడుగాక!

క్యాంటర్బరీ ఆర్చిబిషపు ప్రార్థన (నూటరు)

లండన్, మే 16: రాజప్రతినిధియు, మరితర భారతమును ఇండియాలో పలుకబడినవారను దౌర్జన్యమును వారింది, పరస్పర అసహాయముల తొలగించి భక్తులనుబాపి మరల మహాద్భావమును గలుగజేసి నిలబెట్టి ప్రాచ్యప్రతిపత్తి సమోద్యమిర్వడునటుల దైవము తోడ్పడుగాక యని అందఱును దేవతములందు ప్రార్థనలను పలువలెనని క్యాంటర్బరీ ఆర్చిబిష పుగారు నూచించిరి. 25 వ తేదీని ప్రార్థనలను పలువలెనని.

భారతదేశము

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము (నూటరు)

లండన్, మే 18: భారతదేశ విదేశవస్త్రబహిష్కరణ తీర్మానమునకు కలుగు ఫలితములను పర్యాయించి ఉచిత రీతిని అంగీకరించి ఒప్పుకొన్న కంట్రాక్టులను భారతీయులు రద్దుజేరుచున్న ఒప్పుకొనరాదని ప్రెంచి వర్తకసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. రీ జర్నలు పత్రికావిశేషిని ప్యాసినుండి దెలుపుచున్నాడు. సభకులను కంట్రాక్టుప్రకారము రవాణా చేయవలెననిరి.

ఉన్నివస్త్రముల మార్కెట్ కు నష్టము కలుగునటుల ప్రప ర్షించిరని వారిపై అంతర్జాతీయ ఉన్ని సంఘమువారు చర్యను దీక్షింపవలెనని తీర్మానించిరి.

నిర్బంధము అమానుషము

రవీంద్ర కవీంద్రసిహితవు

లండన్, మే 18: ప్రభుత్వ నిర్బంధము పోలాపూరు లో మిలిటరీ పరిపాలనను నెలకొల్పుటలో పరమావధిం బొం దినది. దీనిని గూర్చి రవీంద్రవాదావగాహుగారు పర్సింగహామ్ లో "మ్యూంజెట్టు గార్డియన్" విశేషిలో నిర్బంధములను ఖండించుచు తమ యభిప్రాయముల వెల్లబెచ్చిరి. తెల్లవారిని, ఇతర మానవులకునుగల సంబంధముల తిక్కినములుగా నున్నవి. ఇవి ప్రస్తుతము తెల్ల వారలందరియ విధానములవలన పరిష్కరింప బడవు. స్వలాభమునకై తెల్లవారు చేకొనుచున్న పద్ధతు లను గూర్చి రామగుగారు అరమరలేక తమ యభిప్రాయము లను తెలిపిరి. అసియాలో విరోధానుభూతి పూర్వముండిన నైతిక ప్రతిష్ట అంతరించినదని ఆంగ్లేయులు గుర్తించుట అవసరము. ఇప్పుడు ప్రపంచమందు విరోధానుభూతి వ్యాపకమునాశ్రములు పాటిం చుచున్నదన్న గౌరవము లేదు. తమ బాధియుక్తి అధికమును నిలబెట్టుటయు, తమ పరిపాద్యుల బయట నుండువారిని స్వలా భమునకై పీడించుటయు వీరి నైజమైనదని ప్రపంచము తలచు చున్నది.

హిందూ దేశమునందు ఇంగ్లాండు ప్రతికూలర నెడు గొప్పములకై పూను విధానమును గూర్చి రామగుగారిట్లనిరి. "ఇప్పటి కీక్రిష్ట పరిస్థితులు పశుబల ప్రయోగమునకును ఛక్ర బడవు. విశాలపాదయముతో ఇంగ్లాండు ప్రపంచవినయదల హిందూదేశము అట్టి సహృద్భావమును మెచ్చుకొనగలదు. ప్రస్తుతపు నిరంకుశాధికారవర్తము బూనుచున్న నిర్బంధచర్యలు, పోలాపూరు, మిలిటరీ పరిపాలనతో సహా, పట్టి ఫలితముల నొస గగలవో విషయము తెలిసినవారి కెల్లను విదితమే. నిరాయధులు లును, సిరపాయలు నైన వారిపై నెట్టి దౌర్జన్యము సలుప బడుచున్నది. ఇండియానుండి వచ్చిన ప్రయోజితలవలన కొం చెము చెవి సోకుచున్నది. బా, అర్ధరూ అను గొప్ప పేకలు చెట్టుకొన్నను అట్టి చర్యలు మానవత్వమునకే వెలితి యగు చున్నవి చెప్పవలెను. మానుషత్వమే గదా చట్టములకెల్ల పర మావధి." గాంధీ బోపిలను వేసికొన గూడదను విషయమును గూర్చి రామగుగారిట్లనిరి "ఇట్టి పాపన కార్యములకే గర్వి యై లింకను బడి గట్టు నెడల పొందరలలోనే వారు తగిన అప రాధమును చెల్లించవలసి వచ్చును. బహిష్కరణ పరిదేశనలు వృ థా కావాలవు. ప్రతికారమునకు కాలము రాగలదు."

(బీము నర్వసు)

పలనైను అరబ్బుల రాయవారము

మార్చింగుహస్తు పత్రిక (నూటరు)

లండన్, మే 17: పలనైను అరబ్బుల రాయవారము ను ఒకే పట్టున నిరాకరించుట జూడ యూరల ఆశయములే సామ్రాజ్యవాదముకంటె ఎక్కువ యన్నటుల ప్యాసిఫిక్ ప్రభునిచ్య కన్పించుచున్నదని మార్చింగు హస్తుపత్రిక వానొ నుచున్నది.

ఇండియాలో దౌర్జన్యము

భారత పత్రికలే కారణము

టెముపత్రిక

(బీము నర్వసు)

లండన్, మే 18: గ్రేటుబ్రిటనులో పత్రికలన్నియు నైతిక ప్రవర్తనమును పీడలేదుగాన వాటికి ఒత్తిడిని కలుగ జేయరాదని టెముపత్రిక గాంధీగారి అరెస్టునుగూర్చి నుంత్రి వర్తమువారి నిశ్చయమును బయల్పెట్టినందులకు పోకినువారు జేయుచున్న పరిశోధనల సందర్భమున వ్రాయుచున్నది. అయి తే ఇండియాలో పత్రికలు ఉత్త్ర అబద్ధములను ప్రకటించి ద్వేషమును పురికొల్పుచు రక్తపాతమును ప్రోత్సహించుటచే భారతీయుల రాచకీయ ఆశయములు నెరవేరవచ్చునని టెము పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఇండియాలో ప్రబలించుచున్న దౌర్జన్యమునకు భారతపత్రికలే కారణముల నుచున్నది. దానిచేతనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును అవలంబించవలసి వచ్చెననుచున్నది.

రొధర్తయరు ప్రభుని హితవు

"ఇండియాకు డొమినియన్ ప్రభుత్వము నీయరాదు"

"ఇండియా లేనిచో బ్రిటనులకు తిండిలేదు"

(బీము నర్వసు)

లండన్, మే 18: డెయిలీ మెయిలుపత్రికలో రొధర్త య ప్రభువు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు: బ్రిటిషు నియోజకవర్త మువారే భారతదేశపాలకులు. భారతదేశవర్తకములేదే బ్రిటిషు ఉద్యోగులజీతము లిచ్చుటకే వీలుండదని గ్రహించవలెను. పింఛను లిచ్చుటకు వీలులేదు.

డొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చెదమన్న అభయమును రద్దుజేయుడు.

భారతవాతీయవాదాలు సామ్రాజ్యమునుండి పీడిపోవు ద మని బహిష్కరణముగ ప్రకటించుటచే మనము వారికి డొమిని యను ప్రభుత్వము నీయవలగలేదు. డొమినియను ప్రభుత్వ మును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే సామ్రాజ్యమునుండి అనర్హత ముగ పీడిపావుటకు అధికారమున్నది. ఇదే భారతవాతీయ ఆందోళ కులు సాధింపవలసి. ఇండియాను పోగొట్టుకొన్నచో, స్వప్రము గల్గును. మనము ఆందోళకులతో వాణిజ్యక పాటింపవలెను.

మహాత్ముని విడుదల

1930 మే 30లో జరుగదు

తిరుత్తని, మే 18: గాంధీమహాత్ముని విడుదల ఈ నెల లోనే జరుగనని కొందఱు జ్యోతిషులు వానియున్నారు. గాల మహాత్ముని విడుదల మే నెలలో జర గదనమాత్రమే నీ నిపుడు స్పష్టముగా తెలుపగోరవను. ఏ 7 తేదీని విడుదల జరుగు నదియును ముఖ్య స్పష్టముగా తెలిపెదను. అని గాంధీజ్యోతి షులు తిరుత్తనినుండి మాట వ్రాసిరి.

మంత్ర సానులు కావలెను

నెలకు రు. 80 సంవత్సరము నకు 2-50 ల స్కేలుయ్యిర యీతలూకుబోద్ధుల పనిచేయు లుక్త స్త్రీశిక్షకులపాదసంక్ర తి సానులు కావలెను. దరఖాస్తుల మేనెల 25 తేదీలోగా మా ఆఫీసుకు చేరవలెను.

జి. రామసుబ్బారెడ్డి, శ్యామల, సంద్యాల తాలూకాబోద్ధు.

(உதாரணம்)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

కర మార్పు ఏప్రిల్ 1991లో జరిగిన యాక్రిండ్ పరీక్షలం ద్వారా పేర్కొనబడిన అభ్యర్థుల కృతార్థులై.

మొత్తం పరీక్షలను పరిక్ష

8 వ తరగతి 1 మాత్రము

(ఇంటర్మీడియటు పరీక్ష-మాత్రం నిబంధనలు)

పూర్తి పరీక్ష:

1 వ తరగతి.

4 31 79 80 111 128 134 144 167 234 271
317 321 328 329 341 342 353 364 367 383 406
413 415 428 687 699 717 722 753 814 820 909
970 1016 1023 1075 1076 1156 and 1212.

2 వ తరగతి.

2 3 6 8 10 11 15 16 27 28 29 33 40 41 42
49 52 56 58 59 60 62 64 66 68 69 70 72 74 75
76 78 82 83 84 87 103 109 112 113 114 115
117 123 129 135 137 143 145 148 150 152 159
165 169 180 182 186 188 193 192 193 194 195
196 197 220 206 208 209 213 219 220 224 226
228 238 239 243 244 245 247 248 249 252 254
255 260 263 265 267 268 269 270 272 273 274
275 276 312 314 318 336 337 347 349 350 353
356 357 360 361 365 368 369 371 373 381 392
396 400 401 404 410 411 417 420 421 430 431
437 438 440 453 454 457 459 463 471 472 476
479 481 482 489 498 500 501 502 505 514 520
526 530 537 541 542 546 548 553 554 556 558
587 590 592 594 599 606 615 620 626 641 654
655 662 664 666 668 685 690 691 692 693 698
700 701 705 708 711 712 713 731 733 735 736
737 738 740 743 744 747 749 763 766 774 775
778 782 784 787 811 812 815 816 818 819 826
827 829 830 835 837 838 839 840 844 846 847
849 850 851 852 856 862 863 869 906 907 908
917 921 923 924 925 943 950 951 956 957 959
961 966 973 976 978 980 984 989 991 1004
1006 1007 1008 1009 1010 1012 1013 1015
1020 1022 1033 1039 1041 1042 1044 1046
1054 1056 1054 1068 1071 1082 1084 1086
1089 1099 1102 1104 1109 1112 1114 1122
1123 1124 1126 1127 1128 1130 1132 1133
1135 1138 1143 1144 1145 1147 1153 1158
1159 1161 1162 1163 1170 1174 1179 1182
1185 1187 1190 1195 1197 1203 1207 1217
1218 1221 1222 1225 1230 and 1231.

1-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

9 12 14 17 23 25 36 37 38 43 51 57 61 77
81 85 86 89 90 92 94 95 96 99 100 101 104
106 108 110 119 121 122 127 136 140 147
149 153 156 160 162 164 166 168 170 172
175 177 178 179 185 187 201 204 212 214
215 216 222 227 229 235 240 251 253 261
264 266 308 309 310 311 313 326 327 330
331 332 334 338 340 343 345 346 348 351
363 375 377 378 380 382 384 389 390 391
398 399 403 412 418 422 423 424 426 439 445
448 449 450 451 452 455 458 460 461 464
468 469 473 474 475 480 483 486 487 488
490 499 504 506 510 513 517 523 524 527
529 533 534 535 536 538 539 540 543 544
545 547 559 560 562 563 564 567 674 576
579 580 589 596 598 603 604 605 607 608
614 616 618 619 621 623 624 627 629 630
631 635 636 639 642 643 644 647 648 656
658 661 663 665 669 672 674 678 681 682 684
689 694 695 696 697 704 709 710 714 718
723 724 727 734 739 742 745 746 750 751
758 767 779 783 785 789 821 823 824 825 828
832 836 841 842 843 848 852 859 866 905 911
914 916 920 946 949 952 960 964 971 974 977
983 998 999 1002 1005 1014 1017 1018 1024
1026 1028 1036 1037 1048 1049 1063 1069
1072 1078 1079 1080 1081 1085 1093 1394
1098 1101 1103 1105 1106 1108 1111 1113
1115 1118 1119 1125 1129 1136 1137 1139
1140 1142 1146 1152 1157 1168 1169 1171
1172 1176 1189 1193 1196 1200 1202 1204
1205 1206 1208 1209 1210 1213 1215 1220
1223 and 1232.

2-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1 5 7 9 12 14 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 30 34 35 36 37 38 46 50 54 55 61 65 67
71 73 77 81 90 93 94 95 96 97 98 99 101 102
104 106 107 108 110 116 118 120 121 122
125 130 131 133 140 149 153 157 161 162
163 164 166 170 174 177 178 179 181 189
225 227 229 232 240 241 242 250 253
257 259 261 264 266 308 309 310 311
313 315 316 319 320 323 324 326 335 338

340 344 345 346 348 351 354 359 362 363
370 372 374 377 379 380 384 385 386 389
397 399 403 405 408 412 419 424 426 427
432 433 434 436 441 443 445 446 447 448
449 451 455 456 458 461 464 469 470 473
474 475 478 478 480 483 485 486 487 488
490 491 492 494 496 497 499 503 504 507
508 509 510 511 512 517 518 519 521 522
524 525 528 529 532 533 534 536 538 540
543 945 551 552 559 560 563 574 578 579
580 583 584 588 589 591 593 595 596 597
598 600 601 603 604 605 607 610 611 613
614 617 618 621 622 623 625 627 628 629
630 631 232 633 634 635 636 639 640 642
244 645 646 648 650 652 653 656 657 658
659 661 665 669 670 671 673 674 681 682
683 684 686 689 694 695 702 703 706 707
709 710 718 719 720 721 723 727 730 732
734 751 752 754 757 758 759 760 761 762 764
765 772 773 785 789 813 817 822 823 824 825
828 833 836 842 843 848 853 855 857 858
859 864 865 866 867 868 905 910 911 914
916 918 919 920 922 944 945 946 947 949
952 953 954 964 965 968 969 972 977 979
982 983 985 986 988 990 997 999 1000 1002
1017 1018 1024 1027 1031 1032 1034 1036
1037 1038 1040 1043 1045 1047 1049 1051
1352 1053 1066 1067 1069 1072 1074 1077
1078 1080 1081 1092 1093 1096 1098 1101
1105 1103 1113 1115 1117 1120 1125 1129
1134 1136 1137 1140 1142 1146 1151 1154
1157 1160 1166 1168 1171 1172 1175 1176
1177 1180 1184 1186 1188 1192 1194 1198
1200 1202 1204 1205 1208 1209 1210 1213
1214 1215 1216 1219 1220 1227 and 1228.

3-వ భాగమును కృతార్థులైనారు

20 24 47 54 126 133 139 142 161 171
172 181 185 189 198 201 203 218 225 230 231
251 257 330 334 366 385 402 408 422 467 492
494 509 516 519 521 527 611 613 628 632 647
653 696 703 706 714 720 729 730 745 752 762
768 776 779 813 817 821 822 831 857 861 864
865 910 918 919 969 975 979 982 985 987 1038
1051 1052 1074 1087 1092 1103 1107 1151
1152 1155 1160 1164 1167 1173 1177 1180
1191 1193 1194 1214 1226 1227 and 1228

ఒకటి లేక రెండవ భాగముల పరీక్షలకు మార్పుచేసినారు

1-వ భాగమును కృతార్థులైనారు

279 282 286 288 289 290 292 295 296
297 298 299 568 794 796 798 874 877 878
879 881 883 885 886 887 896 897 898 928
1058 1059 1062 1148 1238 1239 and 1248

2-వ భాగమును కృతార్థులైనారు

279 280 281 282 283 290 291 292 295
296 297 298 299 301 304 305 568 569 570
791 794 795 796 797 798 799 802 803 804
806 807 872 873 876 883 885 886 888 889
890 892 893 899 901 903 926 930 931 932
933 937 938 939 941 1058 1059 1148 1233
1234 1239 1237 1238 1239 1240 1242 1243
1245 and 1246

3-వ భాగము

301 304 806 807 809 889 890 891 892
894 936 937 938 939 and 1244

ఇంటర్మీడియటు పరీక్ష

(ప్రాథమిక విభాగం నుండి)

గ్రూపు 1- పూర్తి పరీక్ష.

2-వ తరగతి:

1329 1334 1339 1343 1353 1357 1447
1531 1538 and 1598.

1-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1250 1281 1283 1312 1314 1330 1342
1344 1354 1358 1359 1430 1451 1457 1530
1533 1537 1591 1593 1597 and 1599.

2-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1249 1276 1277 1278 1350 1351 1452
1458 1505 1526 1532 1535 1595 and 1525.

భాగములలో మాత్రము

(ఏ)

ఏదో ఒక భాగమును కృతార్థులయి పూర్తి పరీక్షయంద
కు కృతార్థులైనారు.

1-వ భాగము.

1255 1256 1365 1367 1368 1369 1375
1377 1433 1461 1469 1546 1547 1552 1555
1600 1601 1603 and 1631.

2-వ భాగము.

1263 1267 1270 1272 1274 1275 1290
1296 1298 1321 1325 1327 1328 1382 1384
1385 1386 1389 1390 1392 1393 1394
1397 1401 1402 1403 1405 1408 1409 1411

1412 1413 1414 1416 1421 1424 1425 1426
1436 1439 1440 1443 1478 1479 1484 1489
1497 1498 1503 1514 1516 1517 1519 1558
1560 1561 1565 1572 1575 1576 1577 1580
1581 1585 1588 1590 1605 1606 1608 1612
1617 1622 1637 1639 1641 1643 1645 1650
1652 1654 1658 and 1660.

(బి)

ఈ క్రింది భాగములలో మాత్రము కృతార్థులైనారు.

1-వ భాగమును మాత్రము

1317 1361 1362 1378 1464 and 1542.

2-వ భాగమును మాత్రము

1295 only.

గ్రూపు 2- పూర్తి పరీక్ష

2-వ తరగతి

1670 only.

1-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1661 1676 1711 and 1730.

2-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1669 and 1731.

భాగములలో మాత్రము

(ఏ)

ఏదో ఒక భాగమును కృతార్థులయి పూర్తి పరీక్షయంద
కు కృతార్థులైనారు.

1-వ భాగము

1662 1683 and 1692

2-వ భాగము

1664 1668 1684 1685 1686 1694 1695
1696 1701 1703 1715 1719 1723 1724 1727
and 1733.

గ్రూపు 3- పూర్తి పరీక్ష

2-వ తరగతి

1765 1794 1821 1830 1831 1951 1953
1954 and 2056.

1-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1738 1760 1763 1795 1824 1835 1836
1840 1842 1911 1918 1922 1988 2041 2043
and 2051

2-వ భాగమును మాత్రము కృతార్థులైనారు

1796 1798 1825 1834 1839 1913 1989
and 2059.

భాగములలో మాత్రము

(ఏ)

ఏదో ఒక భాగమును కృతార్థులయి పూర్తి పరీక్షయంద
కు కృతార్థులైనారు.

1-వ భాగము

1747 1767 1773 1804 1852 1923 1956
2003 2005 2009 2044 2045 2062 and 2063

2-వ భాగము

1751 1752 1754 1755 1756 1776 1778
1779 1781 1782 1783 1784 1786 1787 1789
1790 1812 1814 1815 1816 1817 1818 1819
1855 1862 1868 1869 1870 1871 1872 1873
1375 1381 1384 1387 1388 1390 1392 1393
1895 1896 1907 1909 1932 1933 1936 1937
1940 1941 1945 1946 1947 1948 1962 1966
1968 1971 1975 1976 1977 1980 2014 2017
2019 2023 2027 2031 2033 2034 2036 2038
2050 2064 2069 2070 2071 and 2072.

(బి)

ఈ క్రింది భాగములలో మాత్రము కృతార్థులైనారు.

1-వ భాగము మాత్రము

1743 1744 1958 1996 1997 2000 and
2061.

శ్రీ విశేష లింగము పంతులుగారి వరంతి

సంఘసామగ్తి-రణ సభ

ఈనెల 25వ తేదీ వైశాఖ బహుళ శ్రవణాదిన (సో 5 వారమునాడు) రాజమహేంద్రవరమునందు హితకారణ సమైక్య పక్షమున శ్రీ విశేష లింగము పంతులుగారి వరంతియు సంఘ సామగ్తి-రణ సభయు జనసమీక్షను నిర్వహించినట్లుగా తెలియజేయుచున్నాము. దీనివల్ల కొంతవరకు సంస్కరణకాంక్షను తెల్లచును పట్టుగా బయటగా విస్తృత ప్రాధికారము భోజనమునకును బసలకును విశేష లింగము పంతులుగారి తోటలో ఏర్పాటులు చేయబడెను. రాధులైనారు ముందుగా తెలుపగలగున్నాము.

కార్యక్రమము

ఈ కార్యక్రమము 6 Xoll ప్రోటోల్ ఈశ్వరహాసన
,, 8 Xoll ,, సంఘసామగ్తి-రణ సభ
సామగ్తి-రణ సభ 2 Xoll ,,
,, 5 Xoll పురమండలములో వరంతి-సభ
ఇట్లు విస్తృతముగా
హితకారణ సమైక్య పక్షమున హితకారణ సమైక్య పక్షమున
రాజమహేంద్రవరమున కార్యక్రమము.

స్థిలసన్నాహము

చెన్నపురిలో విదేశవస్త్ర

బహిష్కరణము

చెన్నపురి స్థిల స్వదేశీసంఘము విజ్ఞప్తి
వారము రోజులనుండి మేము ప్రతియింటికిని వల్లి విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణము ఖద్దరు నూలువడుకుట మున్నగువానిని గూర్చి బోధించుచు స్వదేశీవస్త్ర ప్రమాణవస్త్రములపై పంథకములగు గూడ చేయుచున్నాము. అన్ని తరగతుల స్థిల లోను అధికారము గోచరమగుచున్నది. చాలమంది నూలు వడుకుటకును ఖద్దరు కట్టుటకును పూనుకొనిరి. ఈరీతిగా ప్రతి యింటికిని పోయి బోధించినచో ఖద్దరు నూలు విస్తారముగా లభింపగలదను నమ్మకము బాగుగా మాకు కలిగింది. ప్రస్తుతము చాలమంది స్థిల వలంటీరులుగా చేరిరి గాని యీ క్రొద్దవరకును దంతిలను పరిగా పనిచేయువలె నవిన యింకను మెచ్చు మంది స్థిల వలంటీరులుగా చేరుట ముఖ్యపరమముగా నున్నది. కావున నగరమునం దన్ని ప్రదేశములలోని స్థిలను మెచ్చు మంది వలంటీరులుగా చేరగోరెదము. వలంటీరులుగా చేరుట, రాట్టలు, ప్రతినిూలు మున్నగువానిని సమకూర్చుట మున్నగు వానిలో స్థిలను పురుషులను గూడ శక్తినింపనలేకుండ తోడ్పడగోరెదము" అని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

తిరువల్లిక్కేణిలో (స్థిలసంఘము)

నూలువడుకుటను నేర్పడు

పాఠశాల

నేడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు

ప్రారంభింపబడును

మదరాసు, మే 16:—చెన్నపురిలో తిరువల్లిక్కేణిలో సింగరాచారి పీఠిలో 88-85 గృహమున నేడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు స్థిలసంఘము అనగా రాట్టలుమీదను కదరు మీదను నూలువడుకు పద్ధతిని నేర్పడు పాఠశాల ప్రారంభింప బడును. కేపు 17 వ తేదీనుండి ప్రతిదినమును మధ్యాహ్నము 2 గంటల మొదలు 6 గంటలవరకును అట్లు స్థిలసంఘ నేర్ప బడును. నేర్పుకొనగోరువారు నామకార్తృ పురుషులు నెలకు 4 అంకాలు యియ్యవలెను" అని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

బెజవాడలో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

బట్టలవర్తకుల సభ

బెజవాడ, మే 18:—ప్రస్తుతము భారతదేశమునందు కఠినవిధానము కడుతీవ్రముగా నుండుటచే తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు బెజవాడ బట్టలవర్తకుల సభలో నీదినన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

"మాంచెప్పగ, జపాను, జర్మనీయున్న విదేశములనుండి యేరితిగా నైననుసరే 6 నెలలవరకును బట్టలను తెప్పించరాదు. ఈబట్టలను బొంబాయి మదరాసు కలకత్తా మున్నగునగరముల నుండియును నేరుగా విదేశముల నుండియునుగూడ తెప్పించ గూడదు. మనదేశమునందు విదేశీయులచే నమపబడుచున్న కర్నాటిక, బకింగహాము, బెంగళూరు, పుదుచ్చేరి, కళింగ, ఎల్లిను, ధారీవాలు, లాలిమ్లా మున్నగుమిల్లుల బట్టలనుగూడ తెప్పించరాదు. ఇదివరకు చేయబడిన కంట్రాక్టులన్నిటిని రద్దుపరచుటకుగూడ ప్రయత్నింపవలెను. ఈనిబంధనల నెవ రైననుల్లంఘించినచో వారు కాంగ్రెసునాధికి 100 రూపాయి లను గుణహాకరింపబడెను. అట్లు చెల్లించినచో యితర వర్తకులు నట్టివర్తకుని బహిష్కరింపవలెను." అను తీర్మానము గా నామోదింపబడెను. ఈతీర్మానమును తెలియ జేయుచు భారతదేశమునందు విదేశీయులందును కల వర్తకుల కంటికిని లేఖలను తంజినావరలునుగూడ పంపబడెను.

కలకత్తాలో స్థిల వికేటింగు చేయుట

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

కలకత్తా, మే 15:—నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటల మొదలు సాయంత్రము 5 గంటలవరకును 89 మంది స్థిల మనోహరదామ ట్రాలో నున్న విదేశీబట్టల దుకాణములందఱ పికేటింగు చేసిరి పోలీసువారుగూడ నచటనుండి. (ఫ్రీ ప్రె.)

మీరటులో స్థిల ప్రచారము

కంటోనుమొట్టు బట్టలవర్తకులకు బోధించుట

మీరటు, మే 15:—నేడు ఉదయమున స్థిల కంటోనుమొట్టువల్లి అచటి విదేశీబట్టల దుకాణములకు చాల నేపు బోధించిరి.

సారాదుకాణములందఱ స్థిల వికేటింగు చేయునపుడు ప్రజలపక్షికి రాగూడదని బోధింపబడెను. మహమ్మదీయులు గూడ నీ యుద్ద్యమము చేరవలెనని వారు ఉరేగింపు జరుపుచు బోధించిరి. (అ. ప్రె.)

పూనాలో స్థిల వికేటింగు

సారాదుకాణములందఱ పికేటింగుచేయుట

పూనా, మే 15:—పూనాలో సారాదుకాణములందఱ నిదినకు పుకానుమాత్రమే పికేటింగుచేయుచున్నారు నేటి నుండి స్థిలగూడ పికేటింగుచేయ వారంభించిరి.

ఒక పతానకు దెబ్బలు తగులుట

నిన్న రాత్రి ఒక పతాన ఒక సారాదుకాణముకడకు దెసికియివినచ్చెను. సారాదు ట్రాగడని వలంటీరులు చాల బ్రతిమాలిరి + ని అతడు వినకుండ లోనికిపోయి సారాదు ట్రాగి మరల యావలకువచ్చి దెసికియివిన బుగడ అతీగండ వెళ్ళుచుండెను. ఎవరో అతని తలమీద బురుగు దెబ్బకొట్టిరి. అతడు స్పృహతప్పి క్రిందపడిపోయెను. పోలీసు వారు నలుగురిని అరెస్టు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురిలో

144 శాసనోల్లంఘనము

శ్రీయుత ప్రాధేనరు

బుబుసు రామజోగారావుగారి నాయకత్వము

శ్రీమతి దుర్గా వేంకటరమణమ్మగారును మరియుద్దరు వలంటీరులును తిలకుఘాటుకు వెళ్లుట

పోలీసువారు తరిమివేయుట

మదరాసు, మే 16:—నిన్న సాయంత్రము శ్రీయుత ప్రాధేనరుగారును శ్రీయుత దుర్గా వేంకటాద్రిగారి భార్య శ్రీమతి వేంకటరమణమ్మగారును మరియుద్దరు వలంటీరులును 144 శాసనము ఉల్లంఘించుటకు తిలకుఘాటు (తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరము)నకు బయలుదేరిరి. అదివరకె అచట ప్రెసిడెన్సీ కాలేజికి యెగుట పోలీసు యాద్యోగులను కనిపింపజేసి 2 బస్సులలో వచ్చియుండిరి. ప్రాధేనరుగారును తోగినవారును నైకతలమున కేగిరి. అచట కొద్దిగూడి చేరిరి. ప్రాధేనరు గారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. ఎంటునీ పోలీసువారు వచ్చి ప్రజలను ఖరిమివేసి ప్రాధేనరుగారిని వలంటీరులకు ఒక బసులో నెక్కించి మెరినాగుండ మైలాపూరులోని ఉదయ వనమునకు తీసుకొని వెళ్లిరి. శ్రీమతి వేంకటరమణమ్మగారు బస్సులో యెక్కుటకు సమ్మతించక తిరువల్లిక్కేణినుండి మైలా పూరువరకు నడచియే వెళ్లెను. ఆమె వెనక కొంతమంది పౌరులును పోలీసు దళములును నడచెను. ఉదయవనము చేరిన పిమ్మట అచటి ఆవరణలోనుండి వలంటీరులు ఉపన్యసించిరి.

ప్రాధేనర్ బి. రామజోగరావు గారు 144 వ శాసననుల్లంఘించుట

శ్రీమతి దుర్గా వేంకటరమణమ్మ, శ్రీయుతులు మల్లె బుచ్చిబాబు, పి. యస్. కుమారశర్మగార్లు గూడ వెళ్లుట.

మరికొన్ని విశేషములు

చెన్నపురి ఆంధ్రమండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శు లలో నొకరగు వ్యాయమప్రసాద ప్రాధేనరు బులరామ

జోగిరావుగారి నాయకత్వమున శ్రీయుతులు మల్లె బుచ్చి బాబు, పి. యస్. కుమారశర్మ, శ్రీమతి దుర్గా వేంకటరమణ మ్మ గార్లు తిరువల్లిక్కేణి సముద్రముతీరమునందఱ గరువారము సాయంత్రము 5 గంటలకు 144-వ శాసనోల్లంఘన మొనరించిరి. శ్రీ బుబుసు రామజోగారావుగారు సత్యాగ్రహోద్యమమునగూర్చి సుమారు రెండువందలమంది ప్రజలకు ఉపన్య సించిరి. సుమారు పదినిమిషములవరకు విడిట్టుపన్యసించినపిమ్మట శ్రీమతి వేంకటరమణమ్మగారు ఉపన్యసించుట కుద్దమించుచుండగా రెండుబస్సులనుండి సాయంధులగు పోలీసు ధిటులును పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు వెంకటప్పగారును మరికొందరు సాబ్బెంటులపటి కరుదెంచి సమావేశమును చెదరగొట్టి సత్యాగ్ర హులను బీచిరోడ్డువైపుగా నడిపించుకొని కొంతదూర మేగిన పిదప శ్రీ రామజోగారావుగారిని తక్కిన యిద్దరువారిలందఱు లను పోలీసువారు తిసుబస్సులో నెక్కించుకొని సత్యాగ్రహోద్యమమునందఱ విడిచివెళ్లిరి. శ్రీమతి వేంకటరమణమ్మగారుమాత్ర మువారి బస్సులో నెక్కుటకు నిరాకరించుటచే సత్యాగ్రహోద్యమము చేరువరకును పోలీసువారు కాలిడడకు ఆమెను వెంబడించి చనిరి. మార్గమునందు వెళ్ళుతూవుల జనలను పోలీసు పోలీసు వారు మార్గమును కట్టివేసిరి. శ్రీమతి అంగమ్మి అమ్మో, అంజలి అమ్మోగారలు గూడ మరల సముద్రతీరమున శాసనోల్లంఘనము గావించుటకు ప్రయత్నింపగ పోలీసువారు వారి నిర్వహణగూడ అటులే బస్సు లోకూర్చుండబెట్టుకొని చాలాదూరము గొంపోయి విడిచి వెళ్లిరి. (స్వ. వి.)

అరెస్టులు-శిక్షలు

డిల్లీలో 6 వలంటీర్ల అరెస్టు

డిల్లీ, మే 14—144 శాసనోల్లంఘనమునందలి ఉల్లంఘనములకు దళము 6 గురు వలంటీర్లు సాయంత్రము పోలీసు స్టేషన్వద్ద అరెస్టుకాబడిరి. మొదటి దళమునకు 9 రు దేదీని 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. అ. ప్రె.

మహాత్ముని కాద్యదర్శి అరెస్టు

కలకత్తా, మే 14—మహాత్ముని కార్యదర్శులలో నొక రగు కృష్ణదాసుగారు బాబుపురమునకు సత్యాగ్రహులకుక్రమ శిక్షణ గలపుటకై వచ్చియుండిరి. వారినుటనుండి వెల్లిపొమ్మని 144 శాసనోల్లంఘన ఉల్లంఘన బోధించెను. రెండు గంటలలో ఆ గ్రామమున, 12 గంటలలో ఆ తాలూకాను విడిచి వెళ్లవలెనట. ఉత్తరువు నుల్లంఘించినందులకై వారు అరెస్టు చేయబడిరి. తుమారునందు విచారణ జరిగి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. ఫ్రీ. ప్రె.

కలకత్తా కాంగ్రెసు నాయకుల అరెస్టు

కలకత్తా, మే 14—రాజ నరేంద్ర వారాయణరాయి మహేంద్రప్రెతి, సతీశ చంద్ర చక్రవర్తి గార్లు, (అంద రు ను కాంగ్రెసు ప్రముఖులు) నిన్న అరెస్టు చేయబడిరి. బెంగాలు కాంగ్రెసు కార్యాలయ పరిశోధన సందర్భమున అరెస్టుయిన వలంటీర్లు మేజిస్ట్రేటు నొద్ద బా మిక్ చూపుట కు నిరాకరించిరి. అందువలన ఇంకను బండిగానే యున్నార. (ఫ్రీ. ప్రె.)

మద్రాసు రాజధానిలో వర్ష పాతము

పూనా, మే 15:—మే 14 వ తేదీలో అంతమొందిన వారమున మద్రాసు రాజధానియందంతయు అధికముగ వర్షము కురిసినది. సామాన్యముగ కురియు వానకన్న ములబాదు ఉత్తర మద్రాసు తీరమున 10 రెట్లు ఎక్కువ వర్షము, మైసూరు, మద్రాసు, డక్కనుల యందు సామాన్యముగ 4-5 రు రెట్లు ఎక్కువవర్షము కురిసినది. ఈ వారమున తిరుచిపావల్లి లో 7 ఇంచులు, మేసూరులో 5 ఇంచులు, విశాఖపట్నములో 6 ఇంచులు, మైసూరులో 6 ఇంచులు, మంగుళూరులో 14 ఇంచులు, కల్లికొలలో 11 ఇంచులు వర్షము కురిసినది. (అ. ప్రె.)

రంగూను, మే 15:—రంగూను భూకంపమునందు నష్ట పడినవారి సహాయార్థమై 20 వేల రూపాయలు విరాళమును రంగూను కార్పొరేషనువా రొసగిరి. (అ. ప్రె.)

గంపలగూడెం-13-5-1930

ఈ గ్రామమున అబ్బును త్యాజీగారినిర్బంధమునగూర్చి సాయంత్రము 6 గంటలకు జాతీయగీతములు పాడుచు పెద్ద ఉత్సవము జరిపి బహిరంగసభ గావించబడెను.

సత్యాగ్రహ నాయకులైనట్టియు సమోన్యధులైనట్లు వంటియు అబ్బును త్యాజీగారి నిర్బంధమునగూర్చి యాసభ వారు అభినందించుచున్నారు. ఉపపాదకులు: పి. వెంకటరామా రావుగారు.

(ఒకవిలేఖరి)

Printed and Published by C. Seshagiri Rao, B. A., Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.
Editors: K. Nageswara Rao and C. Seshagiri Rao B. A.